● «Сочи-2011» зэхуэсышхуэм

• Егъэджэныгъэ

Путин Владимир игу ирихьащ

Nº175 (22.083) ●

2011 гъэм фокіадэм (сентябрым) и 17, щэбэт

«Сочи-2011» Х дуньёйное вивестинэ ээкмьэйкуум шіьнвальжум кымцыхалькы вивестинэ проектхэм шыктьуазэ
зыщиншым УФ-м и Правительствы и
Изафэш. Птуни Владимир Кьобэрдейвалькыэрым и стендхэр кьызэхикіу
кыш.

КЪЭРАЛЫМ и Правительствэм и
Бтащихым иратьэльэтьуащ Бахксэн районым щаухуэну я мурад агротехнопарьым
и проектыр, Кэбэрдей-Балькыэр республикэм и Президент Кьанокъру Арсен прымерарь шыктуазэ ищыана узуэнытьжом мераун дагыизрок кымцитэмдыянун измура дагротехнопарьым
и Президент Кьанокъру Арсен прымерарь шыктуазэ ищыана узуэнытьжом мераун дагы-балькыэрым и
мерарь шыктуазы ишыана узуэнытьжом мераун дагы-балькыэрым и
мерарь шыктуазы ишыана узуэнытьжом мераун дагы-балькыэрым и
мерары дыктуазы ишыана узуэнытым мерары дабы
кымдитээджэнун у тыку кымдэрыракыар
кымдитан кымдагы у тык бара кымдыгы байын бара кымдыгы байын бара кымдагы байын бара кымдагы байын бара кымдагы байын байын бара кымдагы байын байын бара кымдагы байын бай

КЪАНОКЪУЭ Арсен:

Абхъазыр сытым дежи къытщыгугъ хъунущ

Къзбэрдей-Балькъэр Республикэм и превидент Къзновъуз Арсен Бунцани Абказа Республикъм и Превиденту хама Анказа Александр. Ахэр шызэхуэзани Сочи
зъвалъм шекчув К дунейнео инвестици
эхмыхънихуэм.

Ди шіыналъэхэм ядэлэжьэныр Италием шригъэжьар Къэбэрдей-Балъкъэрырщ

«Сочи-2011» дунейпсо инвестицэ зэхы-ъэшх<u>уэм щригъэкТуэкТ лэжьыгъэм хи</u>ухьэшхуэм пригьэкгуэкг лэжьыгьэм хиу былэу КъБР-м и Презилент Кьанокьуэ Ар-сен яГущГащ Италием и полномочнэ лГыкГуэу Урысейм щыГэ Зонарди Ланди Антонио. Италием и генеральнэ консулу Ипщэ Федеральнэ округым щыГэ Лоди-джиани Пьерпаолэ сымэ.

ПОЛНОМОЧНЭ ліыкІуэм Къэбэрдей-

нуш.
ЗэЛущІэм щытепсэльыхьащ Италием пыщ инвесторхэр хэту Къэбэрдей-Балькъэрым и щІыналъэм щагъззащІэ проектхэм, апхуэдэу ди республикэм и экономикэм

эсть зужьынымк із ліжьыгь эм Италиер нахь-зыў біть удау в жых эшэнымк із цыі із Імаліхм. Пыухык іду загуры ідча ціхьзі-кі ійхэмрэ к Ізрыхухэмрэ елэжь заводым пашііз зыкуещу Ізмопеымхэр Италием кърырагьзицану, апхуэду а кър-ралым и із пиіать эліхэр сымалжэнцэм я проекткор щіанымрэ ахор ухуэнымрэ къы-хаштаму.

хашэну. Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Президентым полномочнэ лыкГуэр ди ПОЛНОМОЧНЭ лыкіуэм Кьэбэрдей-Балькьэр Республикэм и пыбагуаря ди пыбагуаря да пыба

КъБР-м и Президентымрэ твэмрэ я пресс-ІуэхущІапІэ.

Налшык къалэ дэт «Чай-ка» санаторэм иджиблагьэ зэјушја гудиз шекјуакіаш, Абы шагьэльэпіаш «Егьэ-джакіуэм къмгъэльэгіъч ліыхъужьытьэм папшіз-урысанноз элеуэм к Ками киштьэрэ Федеральны шіы-нальэ інжьэм шытекіуа згъэджакіуэхэр, Элеузи и жэражишіакіуэр Урыс чли-

ЗЭІУЩІЭМ кърихьэліащ КъБР-м и Парламентым и къвн-м и Парламентым и унафэщым и къздаза Саен-кэ Татъниэ, КъБР-м е тъз-дионътъмыр щонытъямы од и министрым и къулыкъур зытъзащіз Шхаэтъэпос Сър фарбии, Парламентым Щіалотруаль јухухумыўся жылагьуў ззгухьонытьяхомрэ хыбарегьащіэ Ізнатіз-хэмкіў и комитетым и уна-фэщі Хьэшхъуэжь Татьяна, КыБР-м щіалэгьуала Іуаху-хэмрэ жылагыуэ зэгухэнгь-гьэхэм ядэлэжьэнымкіэ и министрым и къапэнхэр піальзкіэ зыгъэзащіэ Гер-гоков Джамбулат, Ставро-поль крайм Егьэджэныгьзм-

Нэхъыфіхэр ягъэпажэ э щізныгъэмкіз и мини-терствэм и ліыкіуэ Хохло-э Светланэ, Ставрополь, евинномысск, Дагъыстэн, падикавказ епископхэр, эгъуэщіхэри.

нэгьуэщ/кэри.
Зэ/ушірар къызэіуихащ
Щхьэгьэпсо Сэфарбий. Абь
жийащ зэпеуэм хэта дэтхэнэ
зы егьэджакіуэри хьэлэлу и
лэжьыгьэм зэрилэгыр, са-бийхэм псэкупсэ гьэсэны-гьэр, щыпкьагъэр яхэльхьэ-ным мыхьэнтых зэрыра-

АДЫГЕЙ. <u>«Сочи-2011»</u> X дунейпсо инвестицэ форумым. ТхьэкГушынэ

форулия... Асльэнджэрий зи пашэ республикэм и лыкіуэхэр хэтщ. Адыгейм абы щи-гьэльэ-гьуэнущ сом ме-лард 50 зыхуэзэ проект

АДЫГЕЙМ и дежкіэ мы хьэнэшхуэ иіэщ Куэшхьэб-лэ куейм индустрие парк къыщызэгъэпэщыным, Ла-гонаки турист кластерым

онаки турист кластерым зыщегь уужыным теухуа проектхэр пхыгъэкlыным. Тхьэкlушынэ Аспъэнджирий кызэрыхигьэщащи, абыхэм ящыщ дэтхэнэри республикэм и унафэщіхэм даыгъ, Адыгейм и эко-

Хьэрычэт

щІэным хурагъаджэ

КЪЭРЭШЕЙ-ШЭРДЖЭО ЩІалэгъуалэр Іуэхуншэ

рычэтышіэм хэшэным хуэунэтіэ 2011- 2013 гъз-хэм ятещыхьа республи-

кэ программэм ипкъ иткіэ, щіыпіэм щыпсэухэм ящы

ным макасытыр, Пяшгорскра Черкесскра я епископ Феофилакт а Ізнатізм парытхэм фівщів акумищащ щінальна запеуэм зэрыхатам папщів, икіи «Егъзпражану» ціз льапізр зарагъзпрэжар къыжигъзщащ, Къызэпрэжар къыжигъзщащ, Къыза хуэсахэм псалъэ гуапэкіэ за-

щу эп ныожьыр пльэс 30-м нэмыса дэтхэнэми хьэ-рычэт шіэнымкіэ курсхэм пшіэншэу шеджэну Іэмал

ПРОГРАММЭМ и къызэ ПРОІ РАЛМУЭМ и къызэ-гьэпэщакіуэщ КыШР-м ШІа-лэгъуалэ Іуэхухэмкіэ и уп-равленэр. Абы и унафэн Ерчэн Анзор ээрыжиіам-кіз, «къэрычэтыщіэ ныб-жыщідузамкіэ школым» кърагъэблэгъэнущ Урысей кърыгъэолэгъэнущ У рысей Федерацэм и гъэсакіуэ нэхьыфіхэр. А программэр пхыгъэкіыныр республи-кум и мызакъузу, зэрьщы-ту Кавказ Ищхъэрэ щіы-нальзм и зыужьыныгъэм хэльхьэныгъэ хуэзыщіыну lyэхущ.

Къуажэ къэс езым и веб-сайт

АБХЪАЗ. *Республикэм и*

САЙТЫМ тхыгъэхэр аб-хъазыбзэрэ урысыбзэкlэ ирагъэзагъэ. Абы къыыбгъуэтынущ къуажэм тхыдэм, нобэрей гъащІэм теухуа тхыгъэхэр сурэтхэр, видеохэр, хъы барыщІэхэр.

И зэфІэкІхэм къыхохъуэ

Иджырей дунейпсо мардэхэм тету ди рес-публикэм щылажьэ Гуэхущ ап Гэхэм ящыщщ «Ростехнологие» корпорацэм хэт «Телемеха-

ЗЭМАНКІЭ дызэІэ- щІым зэрелэжь станок-бэкІыжмэ, ди газетым хэр, гальваническэ ли-дыщытепсэлъыхьауэ ние, хуабэ зыІыгъ щытащ мыбы игъзува пкыыгъўэхэр зэрагьзамщытепсэльмьауэ ние, хуабэ зы Імгынанды мыбы игьэув а кызызыр зыхуей-зыкэм я фінгьакіз Урыкэм я фінгьакіз Урыкуа дія за наужь, яужь ихьывур кызызыр кызыр кызыры кызыр кызыр кызыры кызыр кызыр кызыр кызыр кызыры кызыр кызыры кызыры кызыры кызырыкыры

«Адыгэ псалъэр» къыфІэрыхьэну фыхуеймэ

2012 гъэм и япэ илъэс ныкъуэм къыфІэрыхьэну газетхэм, журналхэм Іэ тедзэныр йокІуэкІ.

Илъэс ныкъуэм ди газетым и уасэщ сом 356-рэ кІэпІейкІи 10-рэ.

«Адыгэ псалъэм» Іэ шытевдзэ хъунущ республикэм и пощт ІуэхущІапІэ псоми.

• Министрым и псалъэ

Ди зыужьыныгъэм и щыхьэт наГуэхэр

щіапіэхэр къагъэщіэрэщіэ зыбжанэ къызэіуахащ.

ИДЖЫПСТУ республикэм и Бахъсэн ра гъзубгъу теплицэ комплекс ин щІынымкІэ лэжьыгъэхэм. Япэ дыдэу иджы ди деж къыщагъэсэбэпу щІадзащ щІым хэмыту помидорхэр гидропоникэ ІэмалымкІэ къз-гъэкІыным теухуа технологиер. Проектыр ди щІыналъэм щыпсэухэм я ахъшэкіэ ягъэзащіэ, абыхэм чэнджэщкіэ къадоіэпыкъу Италием, Франджым щыщ іэщіагъэліхэр. квадоэлыкъу Италием, Францякым цың цыдаг-эліхэр, Зэкі элькыяті энкитышіу 196-ра кызазрага-элацыц, Абы-зам тапролюктер и льобкоу дадэжакіра тегілиц гек-тар 20-м щат эм. Индугау қаззакір ящіануш псори эже-заміз кала-эміа хадэхжіыу сом мелуан 250 - 270-ра и уася яшэну я мураци.

маээ льандэрэ лажбэ, цівыхукъу цыджанэхэр къв-шізыльзы Борэн-Тектиль ООО-м. Мы Іужушапізм га-жьапіз Ізнатізу 280-рэ нізш, Предприятэр и льзшагь псомкін квагьозбэлу хуежьэм, абы гъз къзе цыджануя 1 мелуан къвщінгъэкіафынуш, Тьэ кіуам абы хуэхфіз-кіар иізму тамальзы р ізкъз шанэрш. «Кариста ООО Іужушапізшізм къвщінгъэкі продук-цом захуенту туалихэр, фізпъзыкія сертификатуа ва, Санкт-Петербург, Дон Іус Росгов, Мэхъэчкьалэ, на-грузущіхэми.

ва, Санкт-Петербург, дон тус гоо — гыузийлэми. ЛТВ- ООО-м Шэджэм районым циција абдж заводым нэхъри зратъубгъуну я мурадц. КъБР-и и Прохладнэ районым хыхъэ Учебнэ къу жжэм КъБР-их прохладнэ районым хыхъэ Учебнэ къу жжэм къБР-их прохладна районам гипсокартон къвщізэзнгъя и посектву пъэ ...... инсилианты раионым кыхьэ Учебнэ къу акжи мыгувэу къвщызэјуахынуш гипсокартон къвщізэыгьэні Јэнатізу европэ мардэхэм тету зухуэр. А проектыр гъз-хээзырынымиз жэрдэмыр къызыбгъэдэніар «Капитал-Инвест» ООО-рщ.

Иджыпсту Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм предприятэ мыину, курыту 5636-рэ, 2006 гъэм елъытауэ хуэди 2-кlэ нэхьыбэ, щхьэзакъуэ хьэрычэтыщlэу 29454-рэ що-лажьэ. Мы Ізнатіэм и зэфіэкіыр 2006 гъэм елъытауэ про-центи 160-м нэсащ.

(КІэухыр 2-нэ нап.)

хъэрэ федеральнэ щына-льэм щынам и Аппаратым чэнджэщэгъу нахъышхьэу щына Солонинэ Валентина-Адэкіз утыкум кърашэурэ щых тхылъхэр иратыжаш зэпеуэм и унэтіыныгъиблым щытекі/уа егълджакі/уз нэ-хыфіхэм. Аглуэдэ щіынізмі

хъырихэм. Алхуэдэ щіыісіясік Напшык щагъэльэліаш Къэ-бэрдей-Балъкъэр, Къэрэ-шей-Шэрджэс, Ингуш, Ост тие Ищхъэрэ-Алание респуб-ликэхэм, Ставрополь крайм щыщ егъэджэныгъэ Ізнатізм пэрыт Ізщіагъэлі зэчиифіз-

хэр. Зэlущlэр ягъэдэхащ хэгъуэ-гу зэхуэмыдэхэм къикlа къэфакlуэ, уэрэджыlакlуз чыбжышlэхэм.

НЭЩІЭПЫДЖЭ Замирэ

Европэр хуэхьэзыркъым

ИТАР-ТАСС хъмбарегъа-щ1э Ізнат1эм къмзэритымкІэ, КъужІынІэ Евг кърдалжи мукърздия Тухуу бгъздыхъэкТэм и зэранкГэ, вэсэмахуэ ООН-м Шына-гъузниагъэмкГэ и Советым късхъулГакъым Косовэ ехьэлГауэ псори арэзы къззышІ унафэ къаштэну. Урысей Федерацэмрэ Серурысы медерапуну сер-биемур я жэрлумкі, а Сове-тым пригъэкіуэкіат икіз-щіыпіэкіз эзхуашзеа зи мычэзу зэіущіз, а шіына-льэм шытыкізр шызэшіа-мыгъзпльзн мурадкіз. АрщхьэкІэ, жэщыбг хъуху екІуэкІа зэІушІэм мыхьэнэ льэпкь иІакьым.

Урысейм и лІыкІузу ООН-м зэпымыууэ шыГэ ООН-м ээпымыууэ щы1э Чуркин Вигалий журналист-хэм зэражри Гамк 15, УФ-м кызкильхыа журдумыр нкъу-к15 к быз эрыг узк1т - льэнык булт Гыр ээлсалээу-эр, щызэгуры Гуфыну щы-тык Гахэр к жат Буэтын куейуэ арат. Араш Европы и мандатым къмзэщ Гиубыдэ и мандатым къмээщилуом, къмлэнхэри, лъэныкъуи-тІыр щытыкІэм къмугъэн-шэу къизышыфыну Іэмал

тыр щытыкізм ккаутгынду киманшыфану Ізмал за ккуэри. Арцикьяй-, Сове-тым эті ккуэри. Кариканда бай хуммахэлыру кымшізкіаш. НАТО-мрэ Евросоюзым хабэзхкумы ІзухухэміЗ із миссимиру діліныкауурэ. вэрэ Сербімерэ я админист-ративиз трунанкъм деж ухуэн щышілярая къзіщца-такірэ пост. Ар Косовэ кы-рал щакаууу хкурі у куж зэритым и льабжь няхьшізэритым и льабжьэ нэхъыщ-хьэу мэув. Сербиер абыкІз мыарэзыуэ зауэм щІидзэ-жынкІэ шынагъуэ щыІэщ.

Куржыр мэтхьэусыхэ

ИТАР-ТАСС хъыбарегь щІэ ІзнатІэм къмзэритымкІэ Урысей Федерацэмрэ Куркымрэ я зэхущытыкІэхэр тэмэму зэтеублауэ зэрышы-мытыр Тбилисирэ Вашингмытыр гомлиспрэ башинг гопрэ загу хуэдухулиГэхмибэ ээдэлэжэлым етьэлсвуэ зэ-ран хуохьу. Нью-Йорк шыгу, ар жиган Күржым и вине-премьер, Евроитмрэ Ев-роатлантическэ ингеграцом-рэ я ГуэхухэмкГэ ми-

нистр Барамидзе Георгий. - США-р хуейкъым Урысейм

СПА-ў хуейкым Урысейм хуяіЗ эххунцатыкІхэр элиІз-зып-элитыфыну Іузхухэм, абы кыхэхіыун, Куржым зыуб-гыуау заух хуэІухуэнійэхэмкІ-дэлэжыфыркым, - жиІащ ви-це-премьерым.
 НэхьапэІуэкІэ къызэра-

РИА НОВОСТИ хъыбар-егъящЪ ІзнатІзм дыгъуасз къызэритамкЪ, Бразилием и къалэ изхъ нихзм ящыщ Сан-

канаризхы инхэм яниын Сан-Паулу зуу шызэжыхуаш автомобиль 300-м изс. Ар къыщыхвуар Сан-Пау-лу икПыу Атлантическэ хы Іуфэм кІуэ гъуэгу бгъуфІз-ращ. А гъуэгум километри) хуэдиз и кІыхьагъщ, эгьэшыпІэ ткІийхэр, егьэ-

100 хуэлиг и кирккатын, голо хуэлиг и кирккатын, гамалыг и куэлиг кы гуулиг кы гуулуг гуулиг кы гуулуг жангы гуулуг кы гуулуг жы гуулуг кы гуулуг жы гуулуг кы гуулуг жы гуулуг жыгы гуулуг жыгы гуулуг жыгы гуулуг жыгы гуулуг кы гуулуг кы гуулуг жыгы гуулуг кы гуулуг кы гуулуг кы гуулуг кы гуулуг кы гуулуг жыгы гуулуг жыгы гуулуг кы гуулуг кы гуулуг жыгы гуулуг кы гуулуг жыгы гуулуг жыгы гуулуг жыгы гуулуг жыгы гуулуг жыгы гуулуг кызыг кызыгы гуулуг кызыг кызыг кызыг кызыг кызыгын гуулуг кызыг жыгын гуулуг кызыг к

гъзу сымаджэщхэм яшащ, тІум я щытыкІэр хьэлъэ ды-дэщ. Автомобили 164-р пхудэщ. Автомооны то- р ..., эфТэгь эувэжынукъым. Ап-хуэдиз транспортыр трахы-жын папщТэ гъуэгур зэхуа-щТакъым, ауэ абы ущызе-кТуэну ноби гугъущ.

Мы махуэхэм

**Cабрэрэ Шатилэрэ щау-кІахэм я фепль махуэш. 1982 гъэм фокГадэм и 16-17-хэм «Пиваным и къару» зэгу-хънынгъэм и боевикхэм зэ-траукГащ Сабрэрэ Шатилэ

рэ щыпсэуауэ, Хэкур ири-гъэбгына нэужь Бейрут къэкІуа палестинхэм я лагер-хэр. Махуэр щагъэльап Б Ливаным, Палестинэм, Евро-пэм и къэрал зыбжанэм, США-м. ♦США-м и гражданствэм и

махуэщ ♦Ильэс 425-рэ ирокъу Во-

ФИльъс 425-рэ ирокъу Во-ронеж къалър зэраухуэрэ. ◆1877 гъзм къалъхуащ уса-кіуэ, узэщіакіуэ, жылатъуэ лэжьакіуэ, Кіыщокъуэхэ Рашидрэ Алимрэ я адэ Пщымахуэ. 1937 гъэм ду-нейм ехыжащ.

Дунейм и шытыкІэнур: «meteonovosti.ru» сайтым «méteonovosti.ru» сайтым къызэритымкІэ, нобэ Нал-шык шэджагъуэм щыщІэ-дзауэ мащІзу уэшх къешхы-нущ, хуабэу махуэм градус 25-рэ, жэщым - градус 16 щыІэнущ.

Фон Галам и 18

◆Чили Республикэм и льэнкь гуфізгьуэщ- 1810 гьэм кьэрал цхьэхуит хьуащ. ♦Шэшэн бэкілтьхугьэм и ма-хуэр Шэшэн Республикэм щагьэльап1э.

элъапіэ. існодар щІыналъэм уэм и махуэр щагьэ-

л. Майлжаным пъэпкт

«meteonovosti.ru» сайтым къызэритымкГэ, Налшык мащГэу уэшх къыщешхы-нуш. Хуабэу махуэм градус 19, жэщым градус 16 щы-Гэнущ.

ФСент-Кистоферрээ Невисрэ я Федерацэм и льэнкъ гуфІэгьуэщ- 1983 гъэм къэрал шхьэхуит хьуащ, ФИльэс 20 и пэкІэ БССР-м и Совет Нэхъыщхьэм къищ-

тащ я къэралыгъуэщІэм и «Республика Беларусь»

«Республіка Беларусь» фірашыгьлірэ,
Фокіадэм и 19- жэпуэгь ум
17-хэм Жепево (Швейцарие)
цек Гум Гым 18- ком
Фокіадэм и 19- хэм
Фокіадэм и 19- хэм
Фокіадэм и 19- хэм
по 19- хэм
п

«meteonovosti.ru» сайтым кьызэритымкіэ, Налшык ма-иі уэшх къыщешхынущ, хуабэу махуэм градус 18, жэ-щым - градус 13 цыі энуш.

Пліциянэр зыгьэхьэзырар ГЪУЩЮ Зарифш.

Лъэпкъ Іущыгъэ:

Умэжаліэкіэ, къыппэщіэхуэр нумыгуэ, Узэгуэпкіэ, къыбжьэдэхуэр жумыіэ.

Республикэм и цІыхухэу пщІэ зыхуэтщІхэ!

я щхьэ Іуэхукіэ къызэрагъэсэбэпым, лэжьыгьэм ехьэліа, уголовнэ законодательствэр къызэрызэпаудым фыщыгъуазэмэ, а телефонхэмкіэ Администрацэм и лэжьакіуэхэм захуэвгъазэ хъунущ. Хэіущіыіу фщіыну

Къзбэрдей-Балькър Республикэм и Превидентым и Администрацэм и деж жэщми
махуэми шолажьа коррупцэм теухуауа хыыдая зэзревтывшай эхнуу тенерфоизэр.
ВЛАСТЫМи лыкіуахэм яlыгъ къулыкъухэр
в щжь lyахукіа къызэрат-ъссобэпым, лажыыгыэм ехьэлія, уголовнэ законодательствам кызэрызэлаудым фыщыгъуазэмэ, а
талельнихэмий Администрацым и лэжын/укуа

Телефонхэр: 8(8662) 47-17-79, 47-32-56

Ди зыужьыныгъэм и щыхьэт наГуэхэр

Хьэрычэт Іуэху мыинымрэ урытымрэ зрагъэужьын мурадкіэ республикэм ща-гъэзащіэ «2007 - 2011 гъэхэм Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм хьэрычэт Ivэxv Республикам кървытат Іуаху мыинымра хървитат Іуаху мыинымра хървитат Іуаху мыинымра хървитат Іуаху мыинымра зыщегъзужьыныр, абы дээлыккуныра республика программа хахар, 2007 гъэм мэлыжыыхым и 24-м къвдажій Къэбэрдей-Балькъэр Республикам и Закон №29-РЗ-мкіз къвщтар. А программэм ипкъ иткІэ, республикэм щызэтрагъэуващ лэжьэн щіэзыдзагьащіэ хьэ рычэтыщіэхэми бизнес мы иныр нэгъэсауэ зэтезыгъэу-вахэми зэрадэlэпыкъу lэмал эмн зэрадэглыкы гэмал выхуахэр. Абы хеубыдэ нанс Гэмалхэр, мылъкукГэ джэныр. Программэм и унэтіыныгъэ нэхъышхьэхэм тыпы в эльвыщавалам къриубыдзу хьэрычэт Іузху мыннымрэ хьэрычэт Іузху ку-рытымрэ я субъекту 6000-м щіигъум, апхуэдзу хьэрычэт Іуэхум хыхьэну зи мурадхэм, абыхэм лэжьапІэншэхэри яхэту, дэІэпыкъуныгъэ ира-тащ. Иджыпсту республикэм щылажьэ хьэрычэтыщІэхэм яшышу 25 къэс зым респуб-

ащими 25 кол-съвъ прислуб-ликом къвібтълданіму дэв-пыком къвібтълданіму дэв-пыком къвібтълданіму хъз-рычэтыщі в ныбжывщіхэж къзбордей телликоэрир сту-дентужм езыком я бизнес му-радхэр ятэээшіан папцу-дахыш экухэзыкан шізындая ята республикзш, Алкуэда грант езым и мурадхэр рынуш зи ныбжыву питьи-бынуш зи ныбжыву питьи-бынуш зи ныбжыву питьи-зильний за при питьи-зи мирализи шалэми тъхвиржэбэми. Хъэрычэтышіэхэм къвща-зуа фонд нэкъвішкъз-хэм тра-

льэрычэтыщіэхэм кьащэ-хуа фонд нэхьыщхьэхэм тра-гъэкlуэдам щыш lыхьэ хуап-шыныж. Апхуэдэу хьэрычэт lyэхум пыщlа lэнатіэхэр электросетхэм зэрыпадээм пап-шlэ щlат уасэр ягъэмэщlащ. Хьэрычэт lyэху мыинымрэ хьэрычэт lyэху курытымрэ и субъектхэм къащта кре-дитхэмрэ лизингымкlэ зэ-

дитхэмрэ лизингымкіэ зэгурыі уэныгъэхэмрэ про-центкіэ щхьэщатыкі ахьшэм щыщ Іьхьэ хуапшыныж. Икъукіэ дэіэпыкъуэгъуш-хуэ хьуащ хьэрычэт іуэху мы-иным и субъектхэм кредит

фойдыр. Абы и къялэн нэ-хыщкър сакъвлэту яг-тыльын мылъку зыхури-мыкъу кърычэт Інатіяхэм банкхэм кредитхэр къв-шыахків абыхэм я ціэкі шысків абыхэм я ціэкі шысків абыхэм я ціэкі шысків абыхэм я ціэкі дым къвзащигь зуіу кре-дитхэр сом мелуан 280-м на-сащ, абы и фіьшіяні у уху-шіаліз 40-м нэблагъм псо-ли заухту шіяхуа сом мел.

Къэбэрдей-Балъкъэр Рес-убликэм лэжьыгъэшхvэ пуоликэм лэжьыгъэшхуэ щокlуэк! къэрычэт ІэнатІэ курытымрэ щылэжьэфыну Іэщіагъэліхэр гьэхьэзыры-ным хуэунэ тауэ. Урысей Фе-дерацэм и субъектхэм ящы-

●КъБР-м и прокуратурэм

Ныкъусаныгъэхэр къыщІагъэщ

щу ди республикэм и за-къуэщ кризисым пэшlэты-хэм ягъакіуэ. Апхуэдэу Евро-пэм еджакіуэ ягъэкіуэнухэм инджылызыбзэр куууэ щра-гъэдж курсхэр къызэрагъэ-

эщащ. Республикэм и социально-экономикэ зыужыны-гьэм пыщіа іуэху нэхъыщхьэ-хэр кіуэтэху нэхъыфіу да-гъэкі. Промышленностым и ІэнатІэм къыщІигъэкІ продук-цэр 2006 - 2010 гъэхэм къриубыдэу проценти 121,2-м нэ-саш. Мэкъумэш хозяйствэми сащ, мэкъумэш хозяиствэми зэпымыууэ зиужь зэпытыд 2010 гъэм кърикіуахэр къап-щтэмэ, мэкъумэш продукцэ къэзылэжь псоми гъавзу, ІэщхэкІыу сом мелуан 20-рэ мин 546-м щІигъу и уасэ е 2009 гъэм елъытауэ проценти 109,7-рэ къаГэрыхьащ ти 109,7-рэ къвтэрыхьащ. Апхуэдэ ехъул]эныгъэхэм я хэкіыпіэхэм ящыщщ агро-промышленнэ комплексым и предприятэхэм защ]эгъэ-къуэным къэралым гульытэ хуищју зэрыщіидзар.

Розницэ сатум и зэфlэкІри хэхъуэ зэпыту йокІуэкІ. Тохэхкэл зэлкту иокууэк. 16-лаар ажылгызча кыалицтэмэ, 2006 - 2010 гъэжэм къриу-быдзу абы и ээф)акlыр хуэ-дэ 1,5-кlэ нэхьыбэ хъуащ, 2010 гъэм сом мелард 61-рэ медча Пуез с расу расу сату ящамэ, 2011 гъэм и япэ маящіамэ, 2011 гъзм и япя мя яля мазиблым а бжыгьээ росм мелард 36-рэ мелуани 115-м
неблаграш, нэтъуэщіу жыпізмэ, мазэ къзс тещіыкьау
нэтьабэ нэхърэ проценти
5,8-к16 нэхъыбэ мэхъу.
Гу льътапкоъщ экономикм
и зэфізкірк тызэытьлальтау
на мужна на мужна мужна мужна мужна
мужна замужна мужна мужна
мужна замужна мужна
мужна замужна мужна
мужна замужна мужна
мужна продиктым сэхумнухуэ зэре-

Јузкутъу в изкъвщихъ двадихам ищеща звъм съвлова щенатъл продуктым хэхъумурэ зэремузефи, Зайо къвъззребженмузефи, Зайо къвъззребженмузефи, Зайо къвъззребженмузефи, Зайо къвъззребженмузефи, Зайо къвъззребженмузефи, Зайо къвъзребженкърале щена бъжнътър учленкъэрал щена бъжнътър учленкъэрал щена бъжнътър учленкъэрал щена бъжнътър и декъэрал щена бъжнътър и декъру защатама, изгъабъ зебы доллар мелуан 47,6-р зи увсекъуу з щататам, изгъабъ зебы доллар мелуан 17,5-м избкъуу з щататам, изгъабър изгъам з ценатам и шашы.

Къэралхэм шащът къзрализъм

шащи узъх зъзубтътър, Германиер.

СНГ-м клубълд изгъра дърга у

заръстанъм, Украинъм, Ресубликъм нахъъбъ задъстанъм, Украинъм, Ресубликъм нахъъбъ задързахъстаным, Украинэм. Рес-публикэм нэхъыбэ дыдэу ирашыр химие промышлен ностым и ІэнатІэм и продук цэрщ (процент 31-м нэб-лагъэр). Къанэ щагъуэ щы-

республикэм и къэрал щыб экономикэ лэжьыгъэр езы-

2010 гъзм саютиру въвшар пруар 12,5 гр. хъума дикура 12,5 гр. хъума дикъра 12,5 гр. хъума дикъра 12,5 гр. хъума 12,5 гр. хъума дикъра 12,5 гр. хъума 12,5 гр. хъума дикъра 12,5 гр. хъума дикъра 12,5 гр. хъума 12,5

шіапізу 24-рэ. Узыншагьэр кымянымкіз Ізнатізм и зэхэльыкізр зэ-жуэчідыныр 2011 г-рам ира-газікураі 2011 г-рам ра-газікураі 2011 г-рам ра-кьобэрдей Балыкьар рас-кура узыншагьар кыр-маныр кымшыгы шірары-жынымкіз кымшаг програм-опиклиника узыншагы програм-опиклиника узыншагы програм-опиклиника узам меряцізм ликлиникэхэм медицинэ дэ]эпыккуныгъэ псынщ]эмкlэ ІзнатГэхэр къыщызэракратора тура шкъхуэхэр гъэхъужыным елэжь медицинэ дэ]эпыкъуныгъэм
зегъзужьыным ехъэлГауэ
узыншагъэр хъумэнымк!э
узхущ|ап|эхэр мылжурэ тех-

Къыщіагъэща ныкъусаныгъэхэр ирагъэ гъэзэкіуэжын папщіэ, куейм и курыт еджа-піэхэм я унафэщіхэм я ціэкіэ зыхуэфаща тхылъхэр ятхащ, къуаншэхэм яхуэгъэзауэ административнэ Іуэху къаІэтащ.

Жэуапым ирашалІэ

ШЭРЭДЖ районым и прокуратурм къип-щытащ куейм щ!оныгьа щрагъэгьуэт и јухуу-щіалізхур 2011 - 2012 гъв ерижгъузщ!ом зэ-рыхуягъэхьэзырар. А ложытьгээ щрагъэк!уак!ым ныкъусаны-гъз куэд къыщ!агъэщащ. Алхуэрэщ. «Масръ» шынагъузншатъэм и јухук!о» 1944 гъзм дыгъэгъазом и 2 — м къящта Федеральна за-дагъэгъазом и 2 — м къящта Федеральна за-контатъузи и 2 — м къящта бедеральна за-

Жауапым ирашаліз
Улахуэр и чэзум яіорыхьэнымиіз ціьхухэм я хуятыныгь эхэр хэумэным теууха лэжыыгь законодагельствээ зарэтзачан улахуральным теууха лэжыыгь законодагельствээ зарэтзачан тэм тэм тэм тэм тэм тэм и
Абыхым япкь иткіз, Урыху, Хьэтуей, Узэрэдж,
Аршыдан, Лоскон Егіман, Лоскон Егіман, Овскон Егіман, О

КъБР-м и прокуратурэм и пресс-ІуэхущІапІэ.

никэкІэ къызэрызэгъэпэщар ирагъэфІэкІуэнущ. Гулъытэ ирагьэфЈэк()энуш, Гульыгіз жуах уаушіанінуш а Іуэхущіапізхэр иджырей медицины дмэлсымахэмкіз кызаэгьэпэшыным, цузаура капитальнау загьализшыкыным, Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм кыыпашыг кыалы нэхьышхыэ дыдэхэм яшышшы дмэлизэм жыыпышыг кыалы нэхьышхыэ дыдэхэм яшышшы дмэлизэм жыыпышыг дмэлизэм жыыпышыг дмэлизэм жыыпышыг дмэлизэм жыыпышыг дмэлизэм жыыпышыг дмэлизэм жыыпышыг дмэлизэм жышышы дмэлизэм жышышы дмэлизэм дмэлизэм жышышы дмэлизэм дмэлизэм жышышы дмэлизэм дмэгизэм дмэгизэм дмэгизэм дмэгиз

физкультурэмрэ спортымрэ зегъэужьыныр, ціыхухэм я физкультурэмрэ спортымрэ эвгээужыный, цыхухам я узыншагьэр изкультурэм эратынымикі ымалхар кьахультурэм эратынымикі ымалхар кьахультурэм; боль эратыными правода по правода по

геспуоликам футтольки защегь эумсьянари программ ум деж куэд шалэжь. 2006 г. 2015 г-разум этецынка у Урысей Федерацыя физым трограмм ужам жүм убыду. 2016 г-разум этецынка у Урысей Федерацыя физым трограмм зажам жүйбыду. 2016 г-разужывыр федеральна урыс трограмм зажам жүйбыду. 2016 г-разужывыр федеральна урыс трограмм зажам жүйбыду. 2016 г-разужывыр шашаш аларыбтыуды жызыр шашаш аларыбтыуды урыгы дей жызыр шашаш аларыбтыуды урыгы дей жызым дынын жызым дей жызым дей жызым жызы

«М-Драйв» жылагъуэ зэгухьэныгъэм лъы зыт донорхэм ехьэлІауэ къы-

квачарден тальквар ква-рал мэкъумэш академи-ем и щІыхьапІэм деж, ЕджапІэ нэхъыщхьэм и студентхэр щІыпІэм щыяпэу хыхьащ «Кавказ до-нор» Іуэхугъуэр егъэ-кІуэкІыным,

КАВКАЗ Ищхъэрэм икІауэ Москва, Санкт-Петербург, Дон Іус Ро-стов, Владивосток къалэ-хэм щыпсэу ныбжьы-щІэхэм я гъусэу а махуэм псапэу лъм ятащ ди рес-публикэм и щІалэгъуа-

Яхъумэ икІи ягъэбагъуэ

Къэбэрдей-Балъкъэрым и мэз псори кіэльыплъыныгъэм шіэту зэ-рахьэ. Абыхэм дыкъэзыухъуреихь дунеймрэ шіыуэлсымрэ я шыты-кіэр, дызыхуей псыіагъэр къызэрагъэлэш, узыншагъэр хъумэным, экологием пыщlа нэгъуэщl къалэнхэри ягъэзащіэ. Республикэм и мэз-хэм жыгрэ чыцэ зэмыліэужьыгъузу

ДИ ЩІЫНАЛЪЭМ мэз Іуэху зэ хущыты-кІжэм я къэрал политикэр щыгъэзэ-щІэныр, къэрал къэпщытэныгъэмрэ кІэлъыплъыныгъэмрэ къыщызэгъэпэщыныр, мэзхэр щызехьэныр (хэхауэ яхъумэ щіыпіэхэр хэмыту) КъБР-м Мэз хозяйствэмкІэ и къэрал комитетым и

пщэ дагьхьащ, Мэзхэр ди хьугьуэфІыгьуэш, дунейм и къхкъукъащ[эхэр Зжуэгъэк[узным, республикър, зэрьшіялу абы къедза ціынальжэр къызэрымык[уэ цыты-кізэм ящыхъумэным хуэчэ тіауз къалэнышхуэ ягъэзац[ы, Къэбэрден-Балькъэрым мэзылъэм процент 15,2-рэ фІэкІа зэрыщимыубыдыр къэплънтэфізкія зэрьщимнубидівір кэзіппытіз-ма, калаян інзукацікаў шактір ахэр мафізскэм, кыяпацізсміра узыфахэмрэ ящькумунаныріц, газбатуанаріц, якта-тіыныріц, 2009—2018 глажэм ятешіны кав республіка Мэз планым зэрыціы-убыкуам тесу, маз іыхажар баджануў зэратынум тесуха заукціоніці пратьз-кіуакція, абыхам маккумаш казыбы-кіуакція, абыхам маккумаш казыбы-кіуакція, абыхам маккумаш казыбы-тахэр щагъзківнуц, зыга-эпсахупіахэр зыгъзувэжынухэм, пхъэ хэзыхынухэм эзгурыіуэньгъэхээ риаццыліацц, Зэраубзыхуам хуэдэу, гектар 60-м жы-гышідэхэмрэ чыцэхэмэр шыхасац, гектар 1216,8-м мэз къэкіыгъэхэр циыэрахьащ, гектар 1210-м я шытыкіэм кізльыпльащ, Кънщынэмыціауэ, жыгы-

ЕхъулІэныгъэхэр фиІэну

Фокlадэм и 18-р Мэзым и лэжьакІуэхэм я махуэщ

Мэзым и лэжьакіуэхэм я профес иональнэ махуэмкіэ республикэм и иэзгъэкіхэм си гум къыбгъэдэкіыу

мэзгьэкхэм сл уу.... сохъужъу. Мэзгьэкхэм я лэжьыгьэр мы ду-мамыр дыджэм, гьа-

ОМЫЗАКУАН Я ЛЭЖЬЫГЬЭР МЫ ДУ-нейм цынатах мамыр дыхом, гъз-щом зезыгъэуэзийхэм ящыщи. Фэ дыкизавиухъренкы дунейр фо-хъумэ, абы и дахагъэм фыхуосайъ, мэз гъз Тыльыгъзхэр эзгъэзхузуа-къзгъэсэбэльныр, ахэр эхфэгъзувэ-жынар къвызвогозлязи-ты, хъеру къалыкіым хэгъэхъуз-ным, дыкозавукъренкы дуней муз-сакъвн зэрыхуейр ціыхухэм ягуры-гыўуным фи квару псори зэрефхь-лізнум шэм къвгесхьэркым. насып физьура праводу праводу праводу-растранных музем праводу праводу

щіжэм зезымыгьэужь гъурыкіхэр гектари 130-м щагъэкъэбзащ, гектар шазам «Зымыгызум» Гурынхар гектари 130-м щатьэкьзбаящ, гектар 202.2-м иггэунгаэр шылаулшіаш, лохэр кубомер мін 0.6-ра лігэмзыраш. Йафбе кьяжу куўмыкьумэ, поыншіз зэрынізьсьну гуўзуу киломер 25-ра лууаш, киломер 25-ра лууаш, киломер 25-ра лууаш, киломер 35-ра лууаш, киломер 36-ра лууаш, киломер 36-ра лууаш, киломер 35-ра лууаш, киломер 35-ра лууаш, киломер 36-ра лууаш, киломер 36-ра лууаш, кара прынаура пранаура прынаура прынаура прынаура пранаура п оэрден-валькъэрым Мэз хозяйствэмкіэ и къэрал комитетым егьзбыдыліа щіы-нальэм зы пыгьэ закъуи къыщыхъуа-къым. Мэзыльжэр хъумэныр зэпіэзэры-ту къызэрагъэпэщ.

Мэз фондым щышу гектар мини 1947,-м пхъащхьэр ээрьшцыхахым, зэрьшацыям, зэрьшацыям, зэрьшацыям, зэрьшацыям, зэрьшацыям, зэрьшацыям, зэрьшацыям, зэрыхацым мы 19жүціалын прыцагьэліхэр кіэльылгыы кузм къэлшытээрэ кіэльылгыы зэранщак уэм сом ини 47.6-кі) еткъры кузм сом ини 47.6-кі) еткърымахы, зы тракторрэ жыг зэрыпахрэ куыш зэраншах зэ

къыщащтащ зытепсэлъыхьам теухуа унафэрэ республикэм и мэзгъэкІхэм я епліанэ съездым Мэз хозяйствэмкіэ фе-деральнэ агентствэм, Къэбэрдей-Балъ

епліано съездым Мэз хозийствэмкіз федеральна легитствэм, Кьобэдей-Балтькарым и хабээгьзук, гъзэзшіакіув впастхмі Зэрызыхуагьзазумуры, к кыркей корадей-Балтькарым урыссёміра мазхар жкумуя, я кыркейтэр ягьзбатьзуя ильсь курад кыркей корадей бай ко

амы тільжакаў», дамыгьэр зын аус тафэшаш. Мэхэм къзпцытэныгъзхярэ кіз-тынпаьніктээхмэр шегэміўякіьным, я гъябыным хараным, тъябо-гъуным хуунэтіау респубникм и мэз-тээкіхмя дашэци къзпынышхухэр кылошыти. Икіи ар фіну

●Зэпеуэ

Зэхьэзэхүэ

йокіуэкі

«Къызэтеувы!», коррупцэ-ф!ащауэ 2011 - 2013 гъзхэм йокlуя! социальнэ реклам гэхээээрынымк!» республи-кэпсо зэхээээхуэ. Мы гъэм абы хэтыну хуейхэм я заяв-кэхэр lахынуш жэпуэгъуэм и

льагьуэ хьунущ Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм цып-сэу дэтхэнэми, и закъузу е гуп зэрыгъэхъуу, ягьжьэзыра лэ-жьыгъэхэр, я щыхьэт тхыль-хэр запечэт

хэр зэпеуэм и хабзэхэм къитасэу къатамэ. Зэхьэзэ-

хуэр гуэшащ Іыхьищу: «Соци-альнэ плакатхэр», «Социальнэ видеороликхэр», «Социальнэ аудиороликхэр».

ЗЭХЬЭЗЭХУЭМ н

Иджы япэу

Ди къзралым и тхыдэм къриубыдзу иджы япэу дунейм къытехьащ «Псы транспортым и щ энгъуазэ» тхылъыр. Авторхэр абы екјуу гъэщіэрэщіа тхылъщ. илъэсипліым нэблагъэкіэ Щіэнгъуазэм къыщыдгъэсэелэжьащ. Псы транспортым и тхыдэр зэфіэгъэувэжыным а ІзнатІзм и Іуэху-щіапіз куэд - къэрал псыгуэнхэр (бассейнхэр), кхъухьтедзапіэхэр, заводхэр, жылагъуэ организацэ-

ЯПЭ ТОМЫМ щызэхуэхьэ-сяш хьэрф «а»-м къыщы-

Пускую Алий, КъБР-м экономика извърствания към, абыхам зареджахам, КъБР-м экономика извърствания към сът транспортым къмщы-шагъузънукъм. Ар зауну псы транспортым къмщы-ізнатбам ухазыгъзгързаз па- хъм јахуктрухам, нагъузщі-

Налшыки Бахъсэни

лъалъэщ икіи сурэтхэмкіэ щізнгъуазэм къыщыдгъэсэ-бэла сурэтхэр къэралым и библиотекэхэмрэ унагъуэ архивхэмрэ къыщытлъы-хъуащ, - жиіащ редакцэ со-ветым и унафэщі, «Гипро-речтранс» проект институ-тым и јатацихъъ Россиститу тым и Іэтащхьэ Рудометкин Владимир. - Тхылъым дегугъуу щызэхуэтхьэсащ революцэм и пэм къыщыщіэ-

ЯПСЯ ТОМЫМ цызэхуэхьэ- дазуэ нобэм къзсыху Уры-сейи и поы транспортым и щідадауэ «и-м нэсыху хыы-бархэмр тэмминопогиех» рэ зэрызэхіэтыхывар «Псы транспортым и щіз-гуазэм- хуада СССР-м щы-аlкым, иджырей Урыссейных хэм, абыхэм зэреджэхэм, щіэнгъуазэм куэду къыщыд-гъэсэбэпащ кхъухьхэр щы-

волюцэм и пэм къвіщыщю-дзауэ нобэм къэсыху Уры-сейм и псы транспортым и Іуэхущіапіэхэм ятеухуа хъы-бархэр. Къищынэмыщіауэ,

гьахар. Ауз нэхьыщхьэр къэралым щаухуа кхъухь на хъыфі псоми ятеухуа хъыбархар, я сурэтсмира я тех-бархар, я сурэтсмира я тех-бархар, я сурэтсмира я тех-мішьтьуму, тхыльым зэрышызахуахь-асарш, «Булгарий» кхэухьыр зэрышильэфам шіэнгьуа-зам и угуть цашіыргьым. Къыдозыгь-жикам зэрыжа-

Тамитэ, а насстаныштар кышшых уам тамсыпыншагуар кышшых уам тамгыыр кызырг. Ещаго томым градзырг. Ещаго томым градзийн гомын гамгын га

щіотъэкъузну просп..., защіз. Мы тхылъ телъыджэм и япэ томым и презентацэр Урысейм и къзрал библио-текэм, фокіадэм и 15-м щы-зэхэтащ.

ность» медиа-центр.

аэм. «Дэ тщІэтыр зыльды!» къыхуеджэны-гъэм щІэт мыгъэрей псапащ!э акцям фокПаэм и 17-м хохь Э Бахъсэн къалэм щыпсэухэри. Къалэм дэт Щэнхабээмхіэ унэм и гупэ къиг утым деж щылэжэну льы щат станцым къекГуэлЭнущ бахьсэнджэхэ, зыль зыту абы хуэныкъуэ сымаджэ-хэм_сэбэп_яхуэхъуну

абы куэныксыу сымаджэ-кэм сэбэп яхуэхъуну кушцыкъухэр. Ди республикэм лъы тыным гулъытэ ин щыхуащ илъэс къэси. Ди деж щопсэу донору мин 27-м щигъу. Абыхэм ящыщу мини 8-м нэсым гэр къэс лъы ят, «Дэ ды-зэгъусэщ, дэ Урысейм дрицыхуш, дэ тщіэтыр зыльщ» лъы зытхэм я зыштаусьенныгъэм хэтхэм зэщІэхъееныгъэм хэтхэм я гупсысэ нэхъышхьэг

ТАМБИЙ Линэ.

● ПсапащІэ Іуэхухэр

аудиороликсэрь.

Дэтхэнэ зы лэжыыгыми и гаусан хүейш зэпеуэм хагызхын хүейш шангар шалахын харажыгын хүейш шангар шалахын хүрүүр шангар шалахын хүрүүр шангар шалахын хүрүүр шалахын хүрүүр шалахын хүрүүр шалахын хүрүүр шалахын хүрүүр шангар хүрүүр хуруг хуруу щызэбграгъэхащ республикэм и къалэхэмрэ къуажэхэмрэ.

КъБР-м Щіалэгъуалэм я Іуэхухэмрэ жылагъуэ зэгүхьэныгъэхэм

Гъуэгуанэ купщІафіэ

Ди республикэм Іэтауз игъэлъэпіаш къэралыгъуэ зэригъуэтрэ илъэс 90 зэрырикъур. Сыт хуэдэу щыта а лъэхъэнэр ди щІыналъэм и дежкіэ? Лъэпощхьэпо-хэмрэ гугъуехь инхэмрэ дауэ къызэранэкіа ди ціыхукіум сыт зыхашіар? Абыхэм я жэуапыр кьозыты-фыну, блэкіам худніапхьэ супсысэр зыунэтіыфыну гупсысэр, зыунэтыфыну шыіэ Іэмалхэм яшышш дн аркивхэм шытхаумэ дэф- тэрхэр. Абыхэм шыгтуахэ захуэпшіа нэужь. къэхьу- къашіжэм яіа мыхьэнэр, ахэр білжіачрэ нобэчрэ зэпызышіэ. къэкіуэнум ды-хузыунаті Іуз хутаууау зэрышытыр къыбгурагъаіуэ.

1917 гъэм екіуэкіа револю цэ зэщіэхъееныгъэхэм я ужькіэ, Кавказ Ищхъэрэм щыпсэу лъэпкъхэм я пащхьз щыпсэу льэпкъхэм я пащкъв кынува кыалэн нэхьыпцкъзэм ящыщт я къэралыгъу эзгъэ пэщыным и Иузху зэрахуэ-ныр. Мыхьэнэшхуэ зиВ э Иуэ-хугъуэм терхуауэ шыгташ Кав-казым и бгырыс льэпкъхэм я 1 съезду 1917 гъэм и накъы-гъя мазэм екlуякар. Абы къыгъэ мазэм екlysklap, Абы къв-шызэрагъэлашау шыгтащ Кавказым и бгырыс зэкъзуэ-вахэм я згукънытъэ икlи ар пъэпкъ-политикэ Івхыз щъх-хуэ къапътатащ, абы унаф-хуэ кышкым казащ, Къзбърдей-мэр Багакъъръвир къабгъ-дяківу а Комитетым катъ-хаащ уэчыкху Куэцэ Пщыма уэчык у Куэцэ Пщыма къащтауэ шыта - Гуащіэ-рыпсауэма и куитнынъзи къащтауэ шыта - Гуащіа и декларацэм- ийкъ иткі», Уры-сейр федеративн укужкім

сейр федеративнэ ухуэкІэм хуэкІуащ. Абы щыгъуэ ди къэралым фІащащ Урысей Советскэ Фелеративнэ Социсоветска федеративна соци-алистическа Республика. А заман дыдэм Кировымра Ор-джоникидзера къыхалъхьауа щытащ бгырыс лъэпкъхэр Тэрч автономна областу захъ-хъзну. Абы ехьалІа унафар къыщащтащ Тэрч областым шыпсэу лъэпкъхэм я съезду 1920 гъэм щэкіуэгъуэм и 17 къжъуащ Автономиэ Бгырыс Советскэ Социалистическа Республикэр. 1921 гъэм щІышылэм и 20-м РСФСР-м и ВЦИК-м и Президиумым къи-пъытащ абы хабзэ пъабжьэ зиІэ къэралыгъуэ игъуэтауэ. Къэбэрдеймрэ Балъкъэрымрэ пъэпкъ щіыналъэкэм я хуиты-ныгъэр яјзу хыхьаш а респуб-

21-м Къэбэрдей окружной ис-полкомымрэ парткомымрэ зэгъусэу ирагъэкіуэкіа зэіу-щіэм къыщаіэта іуэхугъуэ шізм къвіщаізта іуэхугъуз Бардейр Бтырыс республікам къвіхаківжу свым и къва-выстраній правились в правились рауэ, щіынальэм иіэ хуиты ныгьжэр къызэремэщіэкіыр етІуанэрауэ, Урысей уна фэщіхэм езым пыщіэныгьз яхуиіэжмэ зэрынэхъ фіэкъа былыр. Апхуэдэу щіыпіэм былыр. Алхуэдэу шбылізы игьуэта зыужывынізгьэми кынгьэуны кынгьэуны кынгьэмырт кырал ухуэ-кынгь игь бага игы кынгы игы кангы кынгы ныр РСФСР-м и дежкіэ поли тикэ икіи хозяйственнэ ехъу піэныгъэ къызыпэкіуэну Іужугъузу зэрыщытыр, - къыхигъэщащ Сталиным. - Къэ бэрдейр Бгырыс республикэм къызэрыхэкіыжым къикіыр къым а республикэр зэпкъры щэшыжу Ар щэщыжу. Ар дяпэкlи респуб-ликэу къанэ хъунущ, сыту жыпіэмэ Къэбэрдейм нэмыщабы иджыри къыхонэ ціыху мелуаным нэс щыпсэу щІыпіз зэхуэмыдэкэр...».

Ди къэралыгъуэр зэфіэувэ ным и дежкіэ мыхьэнэшху зиіэ а Іуэхум ехьэліа унафэ къыщащтат окрпарткомым и зэіущіэми. Абы зэритымкіэ, Къэбэрдейм и гуащіэрыпсэухэр политикэ, экономикэ, щэнхабзэ я пъэныкъуэкІэ хуэхьэзырщ Урысей Федерацэм и зы Іыхьэ хъуну. Абы къыхэкікіэ окрпарткомым къигъэуващ а іужур Совет хэм я съезду мэкъуагъуэ ма зэм екlуэкlынум щызэфlахын

хуейуэ. Апхуэдэуи хъуащ. Къэбэрдейм и Советхэм я IV съезду 1921 гъэм и мэкъуауэгъуэм й 11 - 13-хэм щыІам Іэтауэ щы-тепсэльыхьащ а Іуэхум. Абы

кърихьоліа делегати 140-м цынцу 94-р адыгэт, 39-р урыст, 7-р нэгъуэщі пъэпкъ-хэм яцынцят. Къзбэрдейм къзралыгъуэ иіэным теухуауз ээриціэшхуэм и утыкум ціыху 20 къыщыпсэлъащ. Къатъьн Назир, Абазэ Данил сымэ яльыгэрт Къзбэрдейм иухуэн хуейр мыобласту, атlэ республикэу, аршхьэкlэ ар иджыри пасэlуэу къыщалъы-тащ зэхуэсым икlи Къэбэртащ зэхуэсым икіи кьзоэр дейр автономнэ область щхьзхуэу Бгырыс республи кэм къыхэкіыныр игъуэ ды дэу, ар ціыхубэ пъэіуу зэры

щытри жаlащ. А пъэ хъэнэм Напшык зы-А лъэ хъэнэм палшык зы-гъэпсэхуакІуэ щыІэт Стали-ныр. Абы съездым къыхуи-гъэхьа письмом итт: «Къуэш сэлам гуапэ фызох съездым кърихъэлІа делегатхэм. Си узыр къызэрыхъеям къыхэк-lкlэ, фи лэжьыгъэм сыхэтыну Іэмал сиІэкъым, ауэ сэ гурэ псэкІэ сыфшІыгъуш икІи хуабжьу си гуапэщ Къэбэрдей щіынальэ ціыкіур Урысейм и зы автономнэ Іыхы-хьуну зэрыхущіэкъур. Лэжы-ыгъэ купщіафіэ фиіэну, хо-зяйственнэ Іэнатіэхэм ехъупіэныгъэ щызыіэрывгъэхьэну сынывохъужъу. Сталин И.

одейм и Советхэм я IV съез оэрдеим и Советхэм я IV съез-дым унафэ ищіащ РСФСР-мрэ Бгырыс республикэмрэ я уна-фэщіхэм Къэбэрдейм и гуа-щіэрыпсэухэм къабгъэдэкі пъэіукіэ - Къэбэрдейр авто-номнэ область ящіыну - зыхуагъэзэну, а Іуэхум теухуа доклад шэш абыхэм я пашхьэ илъхьэн хуейуэ. Апхуэдэ унафэр тэмэму икіи игъуэд къызэрильытэмкіэ резолюцэ къищтащ РКП(б) и Налшык

Апхуэдэ дэфтэрхэр хуагьэ хьэзырат 1921 гъэм бадзэу кызырат 1921 гьэй бадазу-эгъуэм и 5-м екЦуэкПыну РКП(б)-м и ЦК-м и Кавбюром и Пленумым. Абы хэтащ Ки-ровымрэ Орджоникидзерэ. Къзбэрдеймрэ Бгырыс респуб-инхэмрэ я дІыкІухэм ящІа докладхэм тепсэльыхы нэужь, пленумым унафэ ищіащ Къэбэрдейр Бгырыс республикэм къыхэкІыну. Унафэм итт: «РКП(б)-м и ЦК-м и Кавбюром, Къэбэрдейм и гуащіэ-рыпсэухэм я пъэіур, Къэбэрдейм и окрисполкомым, окр-парткомым, Къэбэрдейм и де-путатхэм я съездым, РКП(б) и Налшык къалэ зэгухьэныгъэм къыщащта дэфтэрхэр и лъаб-жьэу, къелъытэ Къэбэрдейр Бгырыс республикэм залызэгъыу». Къэбэрдейм и автоно

Къзбэрдей-Балъкъэр Республикэ

тІал я пашэу. ВЦИК-м и Пре-зидиумым 1921 гъэм фокіадэм и 1-м иригъэкІуэкІа зэІу-щІэм мыпхуэдэ унафэ къы-

щащтауэ щытащ: «1. Автономнэ Бгырыс Социалистическэ Советскэ Рес публикэм РСФСР-м пыщ1э-ныгъэ хузи1э къэбэрдей лъэп-къым и автономнэ областыр къыхэщхьэгъэхукіын, мып-хуэдэ щіыпіэхэр, абыхэм къепха я мэзхэри хъупІэхэри я гъусэу:

т вусэу: а) Бахъсэн - къуажэхэр: Ка-енномост, Сэрмакъ, Ашэбей а) вахкъси - къумаж хар: миженимост, сърмать, Ашэбей Инцахър Шен инхър дей инхър дей

кэ; б) Налшык - къуажэхэр: Налшык къалэ, Ново-Полтав-скэ, Лашынкъей, Шэджэм I, Шэджэм II, Щхьэлыкъуэ, Нар тан, Кэнжэ, Ново-Ивановскэ

тан, Кынжэ, Пово-Ивановскэ, Ваксани-Курск, Вольна, АлекСандровска пъхжуэццыр;
в) Аруан - клуажжэхэр: Старэ Шэрэдж, Аруан, Псыгуэнс, Жэмтхыэл, КъскыКурск, Старэ Урыху, Старэ Лэскэн, Псускы II, Урыху,
Пэрэлж Ниххээрэ, Арухдан,
17 (Къзбардей Цівкіу - клуаклуас, Волька, укаклуас, Волька, Аруасан,
17 (Къзбардей Цівкіу - клуажэхэр: Ппановскэ, клуамахар; Ппановска, Курги
Ишхээрэ, Арыкь, Аукбанц, Пе-

Ищхъэрэ, Арыкъ, Акъбащ, Не-урожаинэ, Терскэ, Кизлярскэ, Гнаденбург, Раздольнэ, Сухот скэ къутыр.

. Къэбэрдей автономнэ об-тым и Советхэм я 1 съезластым и Советхэм я 1 съездыр ек Іуэк Іыху, властыр јащјэльщ Революцэ комите-тым. Абы и къалэнщ облас-тым и Советхэм я I съездыр икіэщіыпіэкіэ зэхуишэсыну. А съездым хихынуш губерние исполкомым и хуитыны-гъэхэр зиlэ Гъэзэщlакlуэ к о-

праводу зна в праводу за праводу зна в праводу за прав

Автономнэ Бгырыс Социа-истическэ Советскэ Республикэм къыхэкІыу Автономнэ Къэбэрдей областым хыхьа мъзоэрден оонастын дал щіыпіэхэм я унафэр зэіэн хыныр 1921 гъэм жэп гъуэм и 1 пщіондэ зэфіэг

мазэм екіуэкіам Къэбэрдей лІыщхьэхэм ящыщщ ВЦИК-мрэ РКП(б)-ми ЦК-мрэ хэт, Кав-

каз Ищхъэрэ дзэ щІыналъэм и командующэ Ворошилов, Езанэ шуудзэм и командующэ Буденный, Кавказ Ищхъэрэ дзэ щіыналъэм и Дзэ советым хэт Бубнов, Тэрч областым и дзэ комиссар Белянкович. Дыгъэгъазэм и 15-м къызэ-

рагъэпэщащ РСФСР-м и ВЦИК-м деж щылажьэ Къэбэрдей представительствэ. Абы и къалэнт Къэбэрдейм и экономикэмрэ политикэмрэ епха Іуэхухэр къэрал къулыкъущІапІэ нэхъыщхьэхэм щыдигъэкІыну, щиубзыхуну.

Къзунэхуагъащіз областым и Іуэхухэр тэмэму зэтеубпэныр гугъуехь куэд зыпылъ пэжьыгъэ инт. Абы сыткіи зыкъыщІигъэкъуащ къэра-пым. Ди архивым хэлъ дэфтэрхэр щыхьэ т зэрытехъуэм-кlэ, а зэманым зэхэкъутарэ кіз, а зэманым зэхэквутарэ мэжэщалізу щыта Урысейм хуабжьу зыкъытщінгъз-къуащ ди Къзбэрдей къзра-пыгъуэр пъз быдэкіз увын папщіз. 1921 гъэм фокіадэм и 2-м Лениным із щіидзауз щытащ ди щІыналъэм ахъшэ сом мелуани 5 къызэрыхуаусом мелуани э къвъзэрыхуа-тЫппцыр зэрыт унафэм. Ап-хуэдэу Къэбэрденм зэман кІэ-шЫм кърнуйбыду къвыЗры-хьащ промышленнэ оборудо-ванэхэр, мыхаумэш технику, жылапхъэхэр, цЫхубэр зы-хуеину хьэпшып зэхуэмыдэ-хэр.

ликэм къыхагъэкІыну. ЩІы-шылэм и 16-м РСФСР-м и ВПИК-м диыгъаці бадъкъэрьцик-м диыгъащ оалъкъэр-хэм я пъэ!ур икlи РСФСР-м кыхьэ Къэбэрдей-Балъкъэр автономнэ областыр къыз-эрызэрагъэпэщымк!э декрет къищтащ. А унафэр занщізу гъэзэщіа хъуакъым, сыту гъззащіа хъўдакъйм, сытў жыпіэмэ пъэпкънтым я эзгу-хьэныгъэм и марда хэмкіэ щыіз Іуэху еппьыкіэхэр эзге-хуэртэкъыми. Абы ехьэпіа зы гупсысэр щаубзыхуар Къз-бэрдей-балъкъэрым и Советхэм я 1 съезду 1922 гъэм дыгъэгъазэм и 6-м екlуэ-

кІарщ. Къэбэрдей, балъкъэр пъэпкъхэм я дежкіз тхыдэ мыхьэнэшхуэ иіэт къэра-пыгъуэ зэрагъуэтам. Къэра-пым и кіуэцікіз щагъуэта увыпіэмрэ гулъытэмрэ нэхъри къаіэтат ціыхубэм яхэль жыджэрагьыр, абыхэм я къарури зэфіэкіри гъащіэщіэр ухуэным адэкіи хуаунэтіат. Къэ бэрдей-Балъкъэрым и Совет хэм я I съездым хэтахэм къаб-гъэдэкІыу Лениным хуагъэгъздэкныу пениным хуагъз-хьа хъуэхъу тхылъым итт Къз-бэрдей-Балъкъэр щыналъэр цыкнуми, РСФСР-м и эконо-микэм, щэнхабзэм заужьыным хэлъхьэныгъэшхуэ хуэ-зыщіыфын Іыхьэ ину къызэрыщіэкіынумкіэ псалъэ быдэ

Узэплъэкыжмэ, къыжыІап-хъэщ ди республикэм къикіуа тхыдэ гъуэгуанэр гугъуе-хьышхуэхэмкіэ, ехъуліэныгъэ пъагэхэмкіэ, социально-эко-номикэ текіуэныгъэ инхэмкіэ гъэнщіауэ зэрыщытар. Къэ-бэрдеймээ Балъкъэрымээ зы автономиеу зэрызэгухьам Іэмал кънташ шіыналънтіми ымал кылташ шыналыттин м эккномикэ пъзщагъыр, шы-уэпс хъугъуэфІыгъуэхэр зэуlуу къэгъэсэбэпынымкіэ, псом я щхьэжыращи, пъэпкънтІым я цІыхубэр гьащіэщіэр ухуэным эзгъусзу, я дамэпкъ зэгъэкъуауэ яужь

ихьащ. 1922 - 1925 гъэхэм хэхауэ дриппъэнци, ди щІынапъэм къэралыгъуэ щигъуэта а япэ ипъэсиппіым зэфіагъэкіахэм гур дыхохъуэ, ахэр апхуэдиз-

іэ куэд мэхъури. Япэу къызэіуаха промыш-Япіу къвізіўнаха промыш-пеннэ ІзнатІзхэм яшыцці Напшык, Прохладнэ, Бахъсэн къалахэм шаутІвпшарэ цыта чырбыш-кхъуэщын завод-хэр. Абы къвікІзльькіуаці Май къалэм шаухуа ціэп за-водыр, Напшык дащіыхьа гидроэлектростанцыр, нэ-туалиціях

ъуэщіхэри. Заужьырт щіэныгъэм, щэн-Заужьырт щіэныгъэм, щэн-хабээм, гъуазджэм, лъэпкъ лит ературэм, хабээхъумэ Іэнатіэхэм. 1922 гъэм Нал-шык къыщызэІуахащ мэкъу-мэш Іэщіагъэхэм щыхура-гъаджэ техникум. Иужькіэ къызэрагъэпэщащ Къэбэр-дей-Балъкъэрым и прокуратурэр, къызэјуахащ совпарт школ, Лениным и ціэр зезыхьэ еджапіэ къалэ ціыкіу, педтехникум. Долинск лэжьэн щыщІидзащ цІыхуи 100-м зэуэ зыщагъэпсэхуфыну санаторэ. Налшыки обла-стым и нэгъуэщІ щІыпІэхэми жылагъуэ зэгухьэныгъэхэм зыщаужьырт. Къэбэрдей-

я I съездыр, партымрэ комсомолымрэ я конференцхэр екlyэкlащ, япэ пионер отрядхэр къзунжуащ, егъэджакlyэ хэм, Іэщыхъуэхэм я совеща нэ инхэр къызэрагьэпэщащ, бгырыс бзылъхугъэкэм я япэ клуб къызэЈуахащ.

1923 гъэм Налшык къы-щыдэкІащ адыгэбзэкІэ тха япэ тхылъыр, иужькіэ яубзы-хуащ адыгэ, балъкъэр лъэпкъхэм я тхыбзэр, адыгэбзэм, балъкэрыбзэм я алыфбейхэр къыдэкlащ. Спортымрэ физкультурэмри

зыужыныгышхуэ щагъуэ тащ Кьэбэрдей-Балъкъэрым. 1923 гъэм Напшык япэу щекіуэкіащ «Физкультурникым и махуэр». КъыкІэлъыкІуэ илъэсым абы къыщызэрагъ эпэщащ япэ областной спорт олимпиадэ. Физкультурэмкіз иІэ зыужьыныгъэхэмрэ зы-Іэригъэхьа ехъулІэныгъэ

Щіынальэм зыіэригьэхьэ ехъуліэныгьэхэм тепсэльыехъул]эныгъэхэм тепсэлты-жырт 1922 гъэм къвщішці-дзауэ илъэс зыбжанэжіз къв-ражіа «Къэбэрдеймръ Балъкъ-рымръ я къэщіэрэщіэжыны-тьэ- политико-экономикэ икіи литературэ журналыр. Апхуэдия ехъул[эныгъэр зы]эрызыгъэхъэфар фэрэ зы]эрызыгъэхъэфар фэрэ

дэрэ дяпэ ита ди нэхыжь хэрш, ди пъэпкъэгъу гуащіа-фізхэрщ. Къэбэрдей-Бапь къэрым и къэралыгъуэр щы зэфізувэ пъэкъэнэм абыхэм зэрахьа пыгъэ иным щыхьэт тохъуэ абы и къэрал ныпым щылыда дамыгъэ лъапіэхэр: Лениным и ордену 2, Жэпуэгъуэ революцэм и орден Пъэпкъхэм я зэныбжьэгъу гъэм и орден. Ахэр ди республикэм хуэфащэ дыдэу къра-

ащ. Илъэсхэр блэкІащ. Абь я гъусэу тхыдэм фіыкіэ къы-хэщыж гъуэгуанэ къикіуаш Къэбэрдей-Балъкъэр Респуб-пикэми. Къэралым и цІыху ликэми. Къэралым и цівіху псоми я гъусзу абы нухащ гъащізщізр, нужькіз, ар ихъуму, гащізтыфащ фашизмым. Лъэпкъхэр, цівіху щкъэ ухэхэ кіуэцірыкіащ политика репрессиехэм.
Сыту піэрэ-тіэ апхуэдиз гутьуєхьюм зэфінмыгъащізу

ди пъахэгъухэр къезыгъэлы фар? Сэ къызэрысщыхъум фар: Сэ квызэрысщыхыун-кlэ, ар ди пъэпкъ хабзэхэмрэ нэмысымрэщ, щэнхабзэмрэ псэ къабзагъэмрэщ, Лъэпкъ 60-м щІигъу, зыпІ и быну, зэгурыјуэрэ зэдэјуэжу щыпсэ-уащ ди щІыналъэм, я анэдэлъхубзэр зырызми, я гуп-сысэр зым хүэүнэтlavэ.

Иджырей лъэхъэнэм, по-итикэ, социально-экономилитикэ, социально-экономи-кэ, щэнхабзэ я лъэныкъуэкЫ-Іуэхугъуэшхуэр ди республи-кэм щыщекІуэкЫм, мыхъэ-нэшхуэ иіэщ япэ итахэм къыт-хуахьа текІуэныгъэхэр тлы-тэу, ди къэралыр, дыщалъхуа щіынальэр нэхъри ефіз-кіуэным ди Іуэхущіафэхэр хуэгъэпсауэ, мамырыгъэмрэ зэгурыlуэныгъэмрэ я бээр тlyрылъу дызэдэпсэуным. Итlа-нэщ ди Къэбэрдей-Балъкъэ-

АЩХЪУЭТ Рансэ КъБР-м и Архив къулыкъущіапіэм иджырей тхыдэм и дэфгэрхэр хъумэнымкіэ іэнатіэм и

> Тхыгъэр зейм теухуауэ

ужь, ар щеджащ Налшык дэ педучилищэм, иужьк1э Москв дэт къэрал тхыдэ-архив институ тым щ1эныгъэ нэхъыщхьэ щыз

ригъэгъуэтащ. Ащхъуэтыр ящыщщ ди рес-публикэм и тхыдэр зэхуэхьэсы жыным зи гуащГэ ин езыхьэлГэ хэкупсэхэм. КъБР-м и Архив къулыкъущГапГэм иджырей тхыдэм и дэфтэрхэр хьумэным кІэ ІэнатІэм и унафэщі къалэ ным Раисэ илъэс 20-м щіигъуау. пэрытщ. Абы и фІыгъэкІэ ди республикэм щызэхуэхьэса хъуащ дунейпсо цІэрыІуагъ зиІ: хвуащ хунствосцізувы за выдуж фондхэр. Апхуэдэхэщ, псалъэм папщІэ, дирижер Темыркъан Юрэ, тхакІуэ, режиссёр Къандур

Юрэ, такфэ, режисеёр Кышур Мухалин, скультор, сурэтыш Шемжин-Кьарээй Михани, с сурэтыш Кімым Мухаэлин сыло я гълшімур творчествамур екк-ліл гурэтор, пэтуэліктур. Эзгільтік Қімар турым туры хэріп кімих ураз гуры туры хэріп кімих ураз гуры хэріп кімих ураз гуры хэріп кімих хэріп хара туры хэріп кімих хэріп хара туры хэріп кімих хэріп хара туры хэріп кімих хэріп кімих хэріп хара туры хэріп кімих хэріп

• Хъыбар гуапэхэр

Арсен и текІуэныгъэ

Армрестанигымків дунейпсо зэхьэзэхуя фокіалэж и пэшіэлээм Тыркум щекіузкаш, Абы Кэзбэраей Балькоэрым и ціы-кыр цикмумац мызэ-мытізу дуней псол, Европам я чемпион хьуа ди спортсмен Лидии Арсен.

ДИ ЛЪАХЭГЪУМ килограми 95-рэ зи хъральагьхам я деж зајущиба пригъз-кјуяк[ати, псоми ятек[уэри, япэ уныпізр-кіуяк[ати, псоми ятек[уэри, япэ уныпізр-кіуяк[ати, псоми ятек[уэри, япэ уныпізр-кытака, долого пробрати при кърам, долаграм підш Констандью Красимир ик ін, Івмал гуэри иримыту ар хигъащізри, бкъкытэр мубыдащ.

И медалхэм аргуэру зы дыщэ яхэзыльтьа ди спортсменыр КъБР-м Дрмспортымкіэ и федерацэм и президент Катаев Таймураз и гъэсэнщ.

ТЕРКЪУЛ Мартин. **ЛИ ЛЪАХЭГЪУМ кило**

«Мэшыкъуэ» щІалэгъуалэ лагерым къыщыхэжаныкіхэр

«Мэшыкъуэ-2011» кавказпсо щІалэгъуалэ зэ «Мошькър»-2011» кавказисо шІалэтгудэгэ эз-жыкызшухы прантхэр кыншахыш Прохладиэ къалэм щыш шІалэрэ хъыджэбэр 10-м. Абыхэм ятьэхжээная проекту 8-р нэтэ-сыным транта-кіуэдэн напш1э лагерым и грант фондым къмхэ-кіму духтумам сом или 850-р къраташ, Зэхуэ-сыш хуэм къмщыхужаныкІахэр Прохладиэ къа-ла эдминистрацэм и Гэтащихы Тархоменку Юлие щыхуэзам къяТуэтэжащ а лэжынгър ээрекТуякІар икін дялязЬ 3 я мурадхэм песлэлыхнам, Къагэ администрацэм и Гэтащхэм щІалэхэмрэ хъыд-жэбэхэмрэ щыгъуаээ ишІаты бэганес мурад нэхымфхэр ятьэээмПэн папщ1э муниципалитетим прант шках-хуэхэр ээратьгуувам, хърэнуэт Гуэху мынным зетьзужынымк1э къагтфондым ээфИита-экІхэм.

Къалэ администрацэм щІалэгъуалэ полити-кэмкіз физкупытурэмрэ спортымкіз узыншатьэр ковал администрацэм щіалэтБуалэ полити-кжикі, фикультурмую спортымкі, узавнішать зр хъумэньмкі э и Ізнатізм и унафэщі Кесель Миха-пл зэрьжийамкі, з ихъребі инэсящим кернубы-дзу щіалэтьуалэм я жэрдэмымрэ зэфі экіьмую на-рышальтуу хэхуаци. Ахэр конкурсэхи, фестивал-хэм, социальня элэжынгым жыджэру хэтш, я щі Эныйгым стутьуу хатьахъуэ, жылагьуэ Іуэхухэми зыщадзейркьым.

ПАНФИЛЕНКЭ Людмилэ

● Дэ къытхуатх

Щыіэщ иджыри апхуэдэ ціыхухэр

Гьашіэм ціыжур шытыкіэ қуэдым кърегъэ-хутэ, абыхэм ятеухуа гукъинэжхэр зэмыліэу-жьыгъуэш: языныкъуэхэр нэхъ псыншізу зэрыпцыгъупшэжыным яужь уитш, ауэ кьохьу уи гъашіэ псокіэ гум кънни. Ар фіым, ціыхум и сэбэп зыхэльым теухуамэ, лээр шіэзы-гъэкіш, дэрэжэгьуэ кьозытш.

Бажіш, дэржэтур, жюзытш.
РЕСПУБЛІЙЗ сымаржащьм и льынткуз курдамэм сыгъуэльын куей кураш иджыблага; Брастьой зайуы, эльажкунтір пыптында сымаржажэр шыспъатьум, зэуэ сыкъзрынан щыізкыми, «жысізу си гум ислъхащ, Аршызкых армартыры шыстыный кураш кур джэ куэд зэрахуээцчэлый комы уры, ом., Псом хуэмыдэу псальа гуалзаэр хужајэр кь удамэм и унафэші къвлэйхэр пальэкіэ зыгъэзашіэ, сэ сызылышізхуа дохутыр Ует Тимы хуэм сымаджэр хуэ-

Къыпэщыль Іузху Гугтум сымаджар хўзыньтахьа зырыф, операцам тезып-таугуцжуз, кыжиха Ізщагъэр кызыкалахуа жыхуаізуальнах куара дохутыры Ізэзш Етвір. Ар сэ зыях-сшіащ операцэ стіолым сыкъышытехутам. Медици-тыр шідныгьзэм я кандиадта ангихожурруг Уег Тим ур операцэр щиги-зэкі у міым къыдэізмік у операцэр щиги-зэкі у міым кызылы-тым и плажыр гулыр закуатуз, эмы журатузынатыр куар у ас эншэш. Узыншагыры гулыр закуатуз, эмы адрейм зышійгьакуэу, я нізэм щіэт сымаджэзм я узыншагыр, ізмапрэ зыкыпізу щізі пори кызгьэсэбэпурэ, зэрызэфіагьзувэжыным яуры туты.

Къвтъя сэбіпурэ, зэрызэфіять зувъжьным зукь тш. зукь тш. укт Тимур и Ізшіатьям зэрыхузіянжыри и датхан за ін псальми, гульнтами, зафік ла-жылтьями кратьальятьуз. Кыхазатьящыну сы-куейш медсестра нахымы Хэжь Светлана, жейсестрах у Пшыукі Мадина, Кулиева Лыд-миля, сыт хуэль уІзтьахэри Ізкіуальакіуру закуей жуэльгызазхух Кыушкы Марина, На-тыяплыж Марына сыма.

Ди жагъуэ зэрыхъущи, медицинэ Іуэхутхьэ-бзэхэр пщіэншэу зэгъэгъуэтыныр кіуэ пэтми нэ хъ гугъ у мэкъу. Къэрал поликлиникэм кlус къызэрыгуэкl цыхур зыхуей дохутырым деж «ІэнэщІу» щынэмысыф къохъу. Ауэ мы сы маджэщым гу зыщылъыстар, наІуэ сщыхъуа ращи, иджыри щызок lyэ цlыхугъэр, узыншагъэм и плъыр lэщlагъэр къыхэхыза дэт хэнэ лэжьакlуэри ар хьэлэлу зэригъэзэщlэным хущlокъу.

ным хущіокьў.

Ильэси 10 хырауэ мы кырдамэм щылажьэ Ует Тимур деж ахэр псом узмыдэу шынайуэщ и 10 ізшіатьзы щыларызуам ита ткэарыі/уэм хуэл эжш. Гьащіэм гуктырым тэрыі/уэм хуэл эжж. Гьаціэм гуктырым гэрыі/уэм хуэл эжж. Гьаціэм гуктырым гэрыі/уэм хуэл эжж. Гьаціэм гуктырым гэрыі/уэм гулырым гулырым гарам узмыдых убам ужуэл гулырым г ім хущюкву. Илъэси 10 хъуауэ мы къудамэм щылажьэ

●Цыхушхуэхэм я гупсысэхэр

Зыгъэпсэхугъуэ махуэм

пъхъэпис

●Адыгэ пащтыхьхэр

Къанщауэ и къуэ Къанщауэ (1496 - 1497)

КЪАНЦАУЭ и къуэ Къаншауэ пацтыкъ Къент-бей и благущ[эту цватац. Каир дат јуацикъм тет еджан[эу шратац. Каир дат јуацикъм тет еджан[эу шратац. Каир дат јуацикъм тет еджан[эу шратац. Каир дат къэра, ар кънухац. Мы Гуцт, кабэзш[эку-ти, еджан[] нзужъм илъэсих ф]ак! амажазау, ащитъкъ такътр заіБритъяхьац, адытэ піцы псори хуаврэзмуэ. Арат къэралык кънстенскых гъабаэм хак! Банта кънхуитъуатыну зыкуатъэфащари - щыуакъмы. Тъабаэри къвъзранях [адари — цыуакъм грабори къвызранях [адари] на прави къзрам и правон кънцикът дата прави къра кара прави къра кара прави къра кара прави къра прави прави

паш,
Къзралым и ишхъзрэ лъзныкъуэми!з пыіз грунапкъзм Іус Хьзлаб къзлэм тыркумэн-хэр шызапцэхъзеу щіадаяти, и дээр иты-кіуэри, Іуахру затес коужащ, я пэхъ щхъз пцтырхэри гъзру къащтащ, Мысыр кіуэным пыецуящіахэм Тууэмбей яхуигъа-кіуэри, Іуахур зэтес ищіыжащ, ныкъуз-

кІуэри, Іуэхур ээгес ийцыжащ, ныккур-ккуэн щызымып-этахэр кьаубыдри, Іэпх-льэнхыу Каир кьашаш, И пащтыхынгууэн и ильэс етГуанэм, ап-хуэдиз Гуэхури зэфТитьжГауэ, езым и дээп-цээм ящыш Түмэнбейрээ Жанболэтра эзгуриГуэри, пацтыхыыр и тахътэм трагы-кГаш, Жанболэт пацтыхы түскваш, Ауз абы кіаш, жаноолэт паштымку теуращ, луэ аюм Тумэнбей кижри, паштымк тактэгм мазих фізкіа темысауэ тридэри, Александрие иригъэшаш, Абы къмдэжіьну хуимыту дигъэтыскъаш, зэман дэкіри, и блыгущіэт-хэр кізлыгитыкіуры, ирипъэукіаш, Тахьтэм тетіыскьа Тумэнбей Езанэм шальжує шшауал хузагразытахымі и ныб-

пахьтэм теттысхыа Тумэноей Езанэм шэрджэс пщыхэр хузарэзытэксым, и ныб-жьэгсуу щыта Жанболэт тридзу, ири-гъэукГыу, езыр абы и пІэм зэритІысхьам шхьэкіз. Ауэ езыри мазиц фізкіа темытауэ, Къанщауэ Гъур я пашэу пщьхэр ээгүрыйуэщ аби, къаубыдри щхьэпыхъэ ящіащ. А зэщіэ-хъееныгьэм и пашэу щыта Къанщауэ Гъур пащтыхьу ягъэуващ.

Къанщауэ Гъур (1501 - 1516)

КЪАНЩАУЭ Гъур зихъунщІзурэ пац-тыхь тахътэм трагъэт Бысхьац, «унафа щівнире склажсьым» жибурэ. Тратътівс-хьа нэужы яжриіац; «Си гуапэ хъунущ зы махуз гуэрым «дыпхуенжсьым» жырізу зыкъмсжуэнтьсям», тыпцу си унз ситівс-

зыкбысху́эшгьазэмэ, тыншу си уна силлок клэжышу.
И ців тэмэмыр Джундобу жазыіз щыізш, др Тіолон и ктур Сультіаным (Къанщауз) фімщац, Ягьэльанізу Гъур-кіз еджзу адыс тут щыіаці, Тъмдэтх цірэыізу Иби Ийзс Гъурым и тепльар мыпкуэдаў ктритхакіац; гіблізту, няг, ньобук, тужат, някіу ктурейт, на піашэт, макъ льагэт, жыакіз запэктур-рейт, тклугэ» мащі з хидаузэм. Нагуэлу щівыізми щитхаці; «Абы сыт щыттум зактур щівагут, тъуазджэм дикъэкырт, Ізльын льапізкуз заізритіатьзурт наклюутнамы зэмыфаттужы къзхащівкіауа, я мящізмэр замыфаттужы къзхащівкіауа, я мящізмэр плъыжьу, щІыхуу, удзыфэу; дыху зытри-кІэрейт, мэ дахэ зыщыу Гугъуэ къызыпих пувыему, паламу удижимуру, паму, мамини им правидуар, питьанауру епэмырт, 1энэ узэда, гъзяц Броида пэрыт Гысковор и жанаура правиты и жанаура правиты какари, уда гъзгъяхом, пхъзидуьамыщих зыпыт жилгэм ишперу быркыргу, жиг сэрт, а зэманым права джеру бахэм захигтээныргэнхым, ээрефэр дыш к умбыгы захильхыдуу дэра, къзыщартац, захизуыхыду удэра, къзыщартац, захуэрхэми пшиналья и шигоуруками.

пшыналъ и́Цитъэуизжащ». Къанщауъ Гъур и къэралыгъуэм псори иыбжързгъу къницат - Каир я плъапіэт, я зајущјапізт. Иби Ийяс и тхытъэхэм къы-хощ зы мазэм кърнубьдзу къэрал пщы-кіулалым я лыкіухэхэр и бхабарм Іутауз: къэжэрхэм я шахыр, Урым, Тыркумэн, Марокка, Марчэ пащтыхыхом я аЛыкууэн, гариоков, гізча паціпывдом жівытуаларі, езым и унафэр пкигъэкІыу Хьэлэб къалэ щыІз пщым и ліыкІуэр, Индым, Франджым кыкІкалар, нагъуэнЩхэри.

1516 гъэм Ифиубием цІыху 600

1516 г. тээм Ифиубием цыху 600 кэмкімі, Трурым екэарічу, Кълууасым канам кана

Редактор нэхъыщхьэ ХЬЭФІЫЦІЭ Мухьэмэд

РЕЛАКЦЭМ И КОЛЛЕГИЕМ ХЭТХЭР

Жыласэ Заурбэч (редактор нэхьышхым и къуздээ), ЖымЕммахтау Маринг (редактор нэхьышхым и къуздээ), Ширдий Маринг (редактор нэхьышхым и къуздээ), Гъурыжь Мадинг (жэуап зыхь секретары), Гъурижь Мадинг (жэуап зыхь секретары), Гъуни (эариф, Истонам Залинга, Къардэн Маритэ, Хьэжыкъарэ Алик.

ФиІэм и уасэр щывмыщІэкІэ..

Гъаш за гуфјагъу энш эхуркъым зыгу эр пја пошеря украї во этша журкавом звіту эр ліз шкъзкіэ, апкуэла дыарзун, зыгуэр дыхьэшх шкъзкіэ нэхь щаба ж * * Насып кіэншэм нэхь шынагъуэ хэту сщіэр-къым ціыху гьашіэм.

Вым цику і зашаў папша грашар кашышшш.
Тша псом къмкалр къыпурыўзу шытамэ, зач зыри дымышанкі хъунт.
Нэхь пьагалаі дыдэм дакуренфынуш цыхур, уз абы куэдрэ тетыфынукъым. Нэхъ лъагапіэ дыдэм дэкіуеифынущ ціыхур, ауэ абы күэдрэ тетыфынукъым.

жьягъугъэ, мамырыгъэ дальын папщірэ эргуры Іувныгъэ аринцылагын Гаурым. ИКи ар кънгъэссбагикъра, Испанием и паштымым зымунгъэсан. Потрутамым и паштымым зымунгъэсан. Потрутамым и кумужымда жъунщак Гумузо я щі эпихаджагъэсяр щагээтыму. Алхуара политикам наГуз къещ Мысыр пащтыхымгъуэр льэцу зарыщатар. Къанщауа Гъур и льэхъэнэм Португалиер етауа хърчиціра хым тетт, сатур шахъхэм. 1504 гъэм португахам Мысырым кыкуры. Тум Прагъзъзарищі, Утурым ар кы кызарунціра у губкващ. А кхъухьх Замибырым кыкуры. Тум Прагъзъзарищіра у губкващ. А кхъухьхэмий в пхъз

зариндау губжыли, А кхаухіхэмикіэ лкхь-къвашзу арат. 1508 гъзм Мыскарым и кхъу-хьыдэзы и унафэш Хъусенра Португали-ем и кы дазпиј Аоронзора Инд хагтуцамы щылеск/уау зажъяжуари, Португалым и къхухыдъдзар шратълътъфац, я дазиц Ао-ронзои дукіац, А заузм мысырхэм къщи-

дэ Іэпык ъу ауэ щы тащ Индым и кх ъухьыд зэм и унафэщ Диу. Къык Іэльык Іуэ илъэ сым Португалием илъ ищ Іэжыну Мысырыг

дээливлэээ түү Кымкалыкчүй илээсэн Шараран гараран га

Мысырым и политикэм зыщихтуэжар Уэсмэнхэм я пащтыхь Езид и ктур Самим Мысырым ебтээрык/уэн мурад, зэри!эр Гъу-рым къши!а мужкы!эц. Къаницау Тъур уэс-мэнхэм фіьяк!эн куры!уэн и гутьати, адрейм зыкъыхунтээнхэншан, «Кнасэ хъуан, кг/уэсэм жэуану къаритаци, «Кнасэ хъуан, аль эт 19 м. дар каратари жеф!ээж зы мы-нок!уэ, уа!и», зактумэжь. м., 2 Канр ды-нок!уэ, уа!и», зактумэжь. м. Хэээй ш!изгалэж!а зашиы-

нокІуэ, улімэ, зыкъўмэж». Хьэлэб щІыналъэм и ищхъэрэкІэ зыщы-зыукъуэдий тафэм (Маржэ дэІэпыкъу) 1516 гьэм уэсмэныдээмрэ Гъурым и дзэм-рэ щызэлэшідуэвэри, Сэдим зи пашэ уэсмэ-ныдзэм текІуэныгъэр къихьащ, Гъурым и

Зызыгъэгубзыгъэм и жьэр зэрызэтребгьэ

ара́щ.

Фијэм и уасэр щывмыщјэкјэ, зи уасэр фшјэращ зыјэрывгъзхъзнур.

Фэ фщІэрэ?

Къэрал зэхүэмыдэхэм щхьэцыр зэрыщызэщіакъуэу щытар

Зуріщый защи и пъэхээнэм Италием нэхъ дахэ далэу къмшальната дахэ далэу къмшальната дахэ далэу далэу далэу далэу далэу кыр далэу далэу далэу далэу далэү далыр далыр далыр далыр далыр далыр да ри зэгъусэу хъар піащіэ щіапхыкіыжырт, ямы

кіз щіапхыкіяльнуї, кузыщаў Мспании Бзипьхуї, гэхэм ицьозира Бзипьхуї, гэхэм ицьозира Бразоритукіну правода правода правода правода правода Пікьзіць тіуч загужырти, нэкіубтьухамкіз къражы-кырт, и кіалэр щімбатьым-кіз щызэщіакъуэрт. Ар удз

праводу щригар грази цівкіухамкі а ягъзшіаращіарт, нахъ къупейхам мыва пьапізхар къвтъстрана праводу пр

къвщизшърг, щъез дикъз доводнято дихо шировиям гъоборнята дихо шировиям курара мыкъутажу инвгъзы курара мыкъутажу инвгъзы курара шкъзцър яга двара датъ Зорянар Германие ращ. Ар къвщекура 1904 датъ Зоряща дра мора щы-къущ. 1920 гъзм а къзрал двара кършцекъв и бъзпъ-кутъзсъм я шкъзцър изщу шкъзцър пяту, и фар граху намыцахом къвщаублар.

шыпш Даянэ

●Испан псалъэжьхэр

ІэфІу гум къонэ

◆Хэхъуэ нэхъыбэ ущиІэм деж Іуэху нэхъыби къып-льыкъуокІ. ◆Пшэллжыжь нэхушым къз-

тэджым ехъулІэныгъэр и Іэрылъхьэщ. Фыгъуэм плъыфэ иІэу щытамэ, дуней псор фІы-цІабзэ хъунт.

цабээ хьунт.

ФПсальэр дахэш гум къвщиным и деж.

«Сът хуэдэ гуф1эгъуэри
1эф1у гум къонэ.

ФШалэмрэ хъвцжэбэымрэ
щыдахэр шь1эгъусэм и
дежш.

«Бажэр бэаджэ шхьэк1э,
ари къаубыдащ.

Псалъэзэблэдз

ныдээм текцуяныгьэр кыйхыац, Гьурым и шэрджээсдээр эхэжкуташ дээшкэу Хьер-бэйрэ Жай Бердрэ я гьэнціагьэкіэ. А түм я зауэаЛжэр жашри, Гъурым и зактуу уты-ку къранащ. Иби Ийяс а къэххукъащіэр къщіритежьюм хъербэч техууату жиіац; «Хьербэч и адыгэ фащэр цикри, тырку фа-шая. А зауэм и хъмбарыр адыгэ ІуэрыІуатэми къмжэнащ; жыжьэ. 6. Къамыл щабэ зэІуща. 11. Къэбэрдей-Балъобуща. 11. Къобородей Балга-къррым 1 совет Нумъвандам м и унафици), и ужака ју ура-дей Федерацион и Къзвабож па-латим и ткъомадоу щыта. 12. Ерыскъв разгу иргими укъольянизу зазыни. 16. Нарт Щуме и адра, 17. Нартхом я фалор къмъиханијам јам и къзпукъоманихъ 18. Щја къзпукъоманихъ 38. Щја къзпукъоманихъ 38. Щја къзпукъоманихъ 38. щја къзпукъоманихъ 38. и пата 12. Загуррам ибъту, ад. Къоборией Балъкъорам иван адил къужку. 24. Пхъ уадин-диять къужку. 24. Пхъ уадин-диять къужку. 28. Кур къмъним јам и пира-джанокъм и пира-джанокъм премента и пира-джанокъм премента и пира-джанокъм премента и загуражна и загуражна и загуражна у загуражна и загуражна и загуражна и загуражна и загуражна и загуражна и загуражна у загуражна и загуражна

къэрым щыщ адыгэ бэнак Іуэ пъэрызехъэ, дуней псом и чем-пион щэнейрэ хъуа. (ЕтІанэ-

ФокІадэм и 10-м ди зетым тета псалъэзэб-лэдзым и жэуапхэр:

люзьми мсуамтер: Ек/уж/му: 6. Къартъл 7. Лъабэз. 9. Тощ. 11. Багъ-кър. 12. Жордэм. 13. Джу-лат. 16. Ливан. 18. Бжюэт. 19. Бэдын. 20. Лъзуей. 22. Късмот. 28. Фо. 29 Чырбыш. 30. Гевобот. 31. Гъро. 35. Шэ-рэдж. 39. Мосей. 40. Къзэра. 41. Уэлий. 42. Зэраб. 43. Тэ-ратъу. 44. Бейгуй. 47. Хъзуа-зъ. 49. Ауз. 51. Шыугъэ. 52. Башр.

Бланэ.

Къехыу: 1. Балъкъ. 2.
Бгъэр. 3. Пкъо. 4.Къанж. 5.
Узыр. 8. Назирэт. 10.
Іэрпхээр.13. Джабэ. 14. Лэдэх. 15. Танэ. 17. Ней. 18.
Бакъ. 21. Едзыгъуэ. 23.

Даз гущау къыткуакЦуар «Маржа даВапыкъу» щогъуаль. Аьы гущар атъажау Джата икакър щозау», Заума дыкъмь этущам, Къанщауа Гъурыр ди паш», Къанщауа Гъурыр ди паш», Хъянщауа Гъурыр ди паш», Дызанда дилъакЦуаркъым, Дызанцауа Гъурыр мэзау», Зауми щыхыкжыс!, Аслъэн кабазу мэзекЦуа. А зауэм езы пащтыхь Къанщауэри къы-щаукlащ, илъэс 15-рэ мази 9-рэ махуэ 25-кlэ тетауэ.

щаукіаш, ильо і 1-ро мази 9-ро махуу 25-кіз тетауз.
Гъурыр диным, гъэсэныгъэм егугъруг, ірахубом еущиерт мыхлумыщіагъзхам за-пы удальну, уебломя, унафо къмдигъякіащ жэщым Івщу яільтыму хумыту. Абы щіз-нытью бгъэдэлт, бэзхэм хищівыКырг, къэ-рыныбаз, адмятоба, тыркубоз, къжэрыбаз, ермальбаз, курдыбаз ищізрт, піальякізрэ, ермальбаз, курдыбаз ищізрт, піальякізрэ, щізнытьаліхэр захумизасырти, дунейм щізну къмітехьа къзкутенныгъэхэмкіз ээлі-сальэрг, задаругт, Анхуад хасжэм къміщаг-сальзур тумаругт, Анхуад хасжэм къміщаг-сальзур тумаругт, Анхуад хасжэм къміщаг-сальзур тумаругт, Анхуад хасжэм къміщаг-сальзур тумар и прображи и къміцы прображи щитьофізунащ къжістьом, щімм ела-жьвивър. Мысарым къміцымымі пхъящка-

жыныр, гысырым кылыымык пклыцкым мыщкызжур, уда гыагызжэр нэгьуадіі пііы-пізхэм къришурэ и щіынальэм щигьэбо-тумці, бэў дахэхэр, бээрабэзхэр Каир дищіыхы паркхэм иригээтіысхыяці, Мэж-джыт дахэхэр, еджапіз ээгьэпэщахэр иу-хуаці, Езым и цізкіэ щыіз уэрамым мэж-

КЪАЛМЫКЪ Аднан

дей-Балъкъэр

Республикэ, Налшык къалэ,

Екіуэкіыу: 1. Ди республи- _{гъэ} Лондон щекіуэкіыну ятеухуа и Іэдакъэщіэкіхэр м шежэх псышхуэ. 4. Мы- Олимп зэхьээзхуэм зи ээфіэ- адыгэбээкіз эзэьдзэкіа. 10.Фэ Олимп ээкьээхүэм зи зэфіз-кіыр цызантьяльтьяуму ды-зыщыгугь). 53. ЕІэ-епхьуэу, пІапіІзу Іухку зыпіІз. 54. Хас дхэжі. 57. Адыгэ уэрэджыІа-кіуэ, Кьобэрдей-Балькъэрым піыхь зиї) и артист. 59. Нарт фызыжк Уэрсэрыжь и фіы-тьэкі з гъвав и рирі Іухьіу Льэші кынгупсыса Ізмэпсы-

мэ. 60.Анэкьильху. Къехыу: 1. Шэщ. 2.Ди льэпщІыпІэ. 5. Пасэрей хъыбаре-гъащІэ. 7. Мыкуу. 8.Ди джэ-лум хуэдгъэтІыльа лы Іыхьэр

Іув гъэтэджа. 13. КІыщокъуэ Алим и усэ нэхъ цІэрыІуэ ды-дэхэм ящыщ, школхэм щаддохм ящыш, школхом щад. 39, зеп кымпшілммузым ун. и., 14. Гьавм эгран хухумі ухумі ухумі

уэрэджынактуэ, эрээсээ ээ. рацэм щІыхь зиІэ и артисткэ. 36. Бдзэжьей лІэужьыгъуэ. 39. Зил къыпщІэмыузым уи...

кызгу ққыумльягізгесу, С. С. Шыху псынцігі. 27. Бинр шургыніз од "Қадыльазай к вет Союзын і Пімкукь. 3. кымцыбаргым жылу пургыніз од жамыгы-Успітым жамыгы-успітым тамыгын тамыгын тәрілі түргілі жамығын 19 горы. Пімкукы жамығын 19 горы. Пімкукы тамығын 19 горы. ндпым ... ., уеджэмэ, дэгу. 4. ихьэжанц. 29. Пашэ, эй япэ гьуэлйэн напшһэ градгэдамыоралым ин шамагаэр ширх зыри и изымагтэни. 30. гэ. 51. Ди гэлжэгэгх, ХэІыпіз 5. Пасэрей хыабареУнафэни Іншухэм «пы 1зал Духэм и денутат. 52. Гъаами уэдгэл Галаган Галагар кээлжэгэн хэрэг гэлжэг хэрэг гэлжэг хэрэг гэлжэг гэлжэг гэлжэг гэлжэг гэлжэг гэлжэг гэлжэг гэрэг гараг гар

Зэхэзыльхьар МЫЗ Ахьмэдш

Дыгулыбгъуей къуажэм щыщ эрдокъуэ Хьэсэн ырзэкъан и къуэм ныбжьыр илъэс 50 нрокъурн, дохъуэхъу ГъашТэм и зы пыч

гъащизм и зы пычыгыуз ныбжь дахэр зыгъэлъаліз Хьэсэн, дынохъуэхъу щіы-пъэм щызекіуэ насыпым я нэхъыфіыр къоуэлізну. Уи узыншагъэр мыкіуэщіу, гуаузыншагызр мыйузшіў, гузм гізіндій, берычэтыр ум мізіндій, берычэтыр тым кызгуу, ун гутымра тым кызгуу, ун гутымра тым кызгуу, ун кызгуун, ун кызг

Сэ сІумыхуэми...

ЛІыжь гуэрым мыІэрысей гъэт<u>І</u>ысат. Абы зыгуэр

оупщІ: - Сыт уэ мы мыІэрысейхэр рыпщІынур? Абыхэм щІэх мы Іэрысэ къапык Іэнукъым, абы къапык Іэри п Іухуэжы-

нукъым. ЛІыжьым жэуап ет: - Сэ с Гумых уэми нэ-гъуэщІхэм яГухуэнщ, сэ пса-лъэ дахэ къысхужаГэнщ.

Хьэр лым хэкІыжащ

Зы хьэ гуэр лы Іыхьэ жьэ-дэлъу льэмыжым икІырт. И сурэтыр псым къшцу елъа-гъури, ар нэгъуэщ хьэм лы ихъу къвіфіощі. Езым и лы Іыхьэр хыфіедээри, малъэ, модрей хьэм иЫпть лыр кыв-трихыну. Нэгъчуэщ хэри лыри игъуэтакъым, езым ейри псым ехь. Арати, хьэр лым хэкІыжащ.

ТОЛСТОЙ Лев ЗэзыдзэкІар НАЛО Заурщ

НапэкІуэцІыр зыгъэхьэзырар НЭЩІЭПЫДЖЭ Замирэщ.

ракъ. 21. Едзыгъуэ. 23. Ерокъуэ. 24.Афэ. 25.Ибэ. 25.Ибэ. 32.Сэтэней. 33. Бэзэр. 34. Бемырээ. 36.Джей. 37. Акъыл. 38. Гурылъу. 39. Мэз. 45. Гушыкі. 46. Лыгъэ. 47.Къэл. 48. Уанэ. 50. Ужьэ. ТЕЛЕФОНХЭР: релактор изхышихым, секретарым 42-56-19; релактор изхышихым и къулдэхэм 42-56-19; релактор изхышихым и къулдэхэм 24-26-364, 47-318-44, 73-323; жууулыхы секретарым 42-22-88; секретарыятым -42-22-66. Къулдых МУМ-1 понитимом 5, жылатумура льяны Бумуулык 5 - 42-22-86; кържы гълыпомр экономисмис Бумуулык 5 - 42-22-86; кържы гълыпомр экономисмис 47-22-63, 25-559; шимжай жыйарыш Бумумы 12-32-86; оборревателум - 42-22-88; сегържэнытумур ипультымис 5 - 47-32-18; коркорсторхум - 42-22-84; коркорсторхум - 42-22-84; коркорсторхум - 42-26-41; сурэтекым - 42-75-78. **ДИХЭШІАПІЭР**

зыдзахэм яхуэхыныр и пшэ дэлыц КъБР-м т зэныццэныгъэхэмк!э и управленэм. Тел.: 76-01-28, 76-01-10.

«Тетраграф» ООО-м щытрадзащ. КъБР, Налшык къалэ, ным и ц1эк1э щы1э уэрам, 33, тел. 42-35-75

Мы къыдэкІыгъуэм елэжьахэщ: жэуап эхь секпетаным и къуэлзэ ЛьшэкІ Соня. зыхь секретарым и клуэдээ Дышрак Соня, флактору ЖългМэмких, Марина, кор-ректорхэў НянІвак Юру (1, 2-12 рапа), кор-ректорхэм я дэтэньк узглу Мырээккай фатиму. Кампьонеркть газенны и теп-поратыму. Кампьонеркть газенны и теп-поратыму. Кампьонеркть данный и теп-поратыму. Сампьон и теп-нов, сурэтам стэковар Выму. Маниян.

Газетым Іэ щытрадзар сыхьэт 20.30-рщ.

Индексыр 51531● Тираж 8.878● Заказ №3303

Лениным и цІэкІэ щы Іэ уэрам, 5,